

inhoud

4

20

22

30

COLUMNS

- 3 **VOORZITTER KVMO**
- 18 **SERGEI BOEKE**
- 28 **KO COLIJN**

MENSEN

- 22 **OP ZOEK NAAR KORPSGEEST**
Michiel de Ruyter
- 26 **BIER 1656**
Barry Scheurwater en
Michiel van der Pols
- 30 **10 KEER AAN HET WOORD**
Floris van der Sluys
- 31 **EN MIJN SCRIPTIE IS**
Romario Spruit
- 32 **NIEUWE SECRETARIS**
Ronald Groen
- 35 **IN MEMORIAM**

ACTUEEL / KENNIS

- ALGEMENE VERGADERING MET BIJDAGEN VAN:**
- 4 Ahmed Aboutaleb,
burgemeester van Rotterdam
- 7 Richard Oppelaar,
Korpscommandant
- 12 Marc de Natris,
voorzitter KVMO

VASTE RUBRIEKEN

- 17 **CARTOON**
- 17 **REACTIES**
- 19 **BOEKEN**
- 20 **MARINESTEDEN**
Den Helder
Koen Schuiling
- 29 **ONDERLINGE BIJSTAND**
Nieuwsbrief
- 33 **KVMO ZAKEN**
Terugblik MSG
- 35 **ACTIVITEITEN**

COLOFON

4 | JUNI 2015

ISSN: 0025-3340

Hoofredactie:
KLTZ ing. M.E.M. de Natris
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Eindredactie
mw. drs. M.L.G. Lijmbach

Artikelencommissie
drs. A.A. Bon, LTZ1 (TD) ing. J.M.T. Bongartz,
LTZ1 (LD) mr. M.D. Fink, LTZ1 (TD) F.G. Marx
MSc., LTZ2 OC (TD) dr. ir. W.L. van Norden,
LTZ1 drs. R.M. de Ruiter, LTKOLMARNIS
R.A.J. de Wit

Medewerkers:
mw. drs. Z. Borgeld-Guman, mr. S. Boeke,
prof.dr. J. Colijn, KLTZ (TD) H. Boomstra (cartoon)
MCD (foto's, tenzij anders vermeld)

Adres redactie
Wassenaarseweg 2
2596 CH Den Haag
Tel. 070-383 95 04
marineblad@kvmo.nl
www.kvmo.nl

Vormgeving
Frank de Wit
Tel. 038-455 17 54

Drukwerk
EposPress
Postbus 1070
8001 BB Zwolle

Advertenties
070-383 95 04

Abonnementen
Voor leden van de KVMO is het Marineblad gratis. Informatie over het lidmaatschap van de KVMO staat op: www.kvmo.nl onder 'FAQ'. Niet-leden betalen € 49,50 (NL) of € 69,50 (buitenland) per jaar.

Copyright Marineblad
Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Artikelen in het Marineblad vertolken niet noodzakelijk de visie van het hoofdbestuur van de Koninklijke Vereniging van Marineofficieren of van de redactie. De inhoud van artikelen blijft geheel voor verantwoording van de auteur(s). Richtlijnen voor het schrijven en aanleveren van artikelen zijn in te zien op www.kvmo.nl onder 'Marineblad'.

Adreswijziging
Zo tijdig mogelijk schriftelijk doorgeven aan:
Secretariaat KVMO
Antwoordnummer 93244
2509 WB Den Haag
(geen postzegel nodig)
of secretariaat@kvmo.nl

Foto cover: beelden van de 101st AV KVMO en van de Van Ghentkazerne in Rotterdam. (foto's L. van der Biessen en www.commons.wikimedia.org)

De KVMO maakt deel uit van de

MARC DE NATRIS, VOORZITTER KVMO

column

Op 8 juni jl. hebben we onze 101^e Algemene Vergadering gehouden bij de Van Ghentkazerne. In dit nummer vindt u een terugblik op deze dag, die in het teken stond van zichtbaarheid in de samenleving. Een dag van en voor de stad Rotterdam en haar 350 jarige Korps Mariniers. De dag begon met de huishoudelijke vergadering waarin het hoofdbestuur verantwoording heeft afgelegd over het gevoerde beleid in 2014. Altijd een spannend moment maar ook een moment waar je veel energie van krijgt, als het gevoerde beleid door de leden wordt onderschreven. Ik wil dan ook iedereen bedanken die het hoofdbestuur het afgelopen jaar heeft ondersteund om onze doelstellingen te verwezenlijken. Immers, dit kan alleen met de steun van, door en voor marineofficieren.

'Zichtbaarheid in de samenleving leidt tot draagvlak' was één van de stellingen tijdens het middagdeelte van de Algemene Vergadering. Een stelling waarover lang is gediscussieerd. Draagt zichtbaarheid inderdaad bij aan een beter draagvlak voor Defensie of wordt de Nederlander zich pas bewust van de noodzaak voor Defensie als de Russen aan de grens staan? Ik hoop dat onze samenleving zich realiseert dat als de Russen aan onze grens staan het reeds te laat is, omdat het uitgedunde NAVO-leger op dat moment al verslagen is. Zichtbaarheid van Defensie in de samenleving is zeker een punt waar burgemeester Aboutaleb van Rotterdam in gelooft. In zijn speech geeft hij aan dat de aanwezigheid van het Korps Mariniers in een stad als Rotterdam belangrijk is voor de veiligheid van de grootste haven van het westelijk halfrond en dat zijn mariniers een belangrijke rol vervullen voor de (Rotterdamse) samenleving, een rol die is meegegroeid met de tijd.

In dit Marineblad komt naast burgemeester Aboutaleb ook burgemeester Schuiling van Den Helder aan het woord, in de nieuwe rubriek 'Marinesteden'. In deze rubriek krijgen de burgervaders dan wel burgermoeders de gelegenheid de relatie met de Koninklijke Marine voor het voetlicht te brengen. Burgemeester Schuiling is ervan overtuigd dat een optimalere verdeling van schaarse ruimte en de intensieve relatie tussen de Koninklijke Marine en Den Helder voor beide profijtelijk zijn. Ik hoop voor de Koninklijke Marine en Den Helder dat de schaarse ruimte in de toekomst iets minder schaars wordt door alsnog een Karel Doormankade te verwezenlijken.

In dit nummer ook een bijzonder interview in het kader van de Zoektocht naar Korpsgeest. Het Marineblad kreeg de exclusieve mogelijkheid om Admiraal De Ruyter te interviewen. De Admiraal blijkt nog steeds scherp van geest en hij heeft zelfs een advies voor onze huidige regering.

Een advies waar ik me bij aansluit: het wordt tijd dat Nederland weer gaat investeren in haar Defensie. Uit onlangs naar de Tweede Kamer verstuurd brieven over de materiële en personele gereedheid blijkt dat Defensie een 'doodzieke' patiënt is. De personele vuling ligt op dit moment rond de 90% terwijl het er naar uitziet dat de economie weer op volle toeren gaat draaien. 100% vulling is bij een steeds verder inkrimpende organisatie al een utopie. Laat staan als Defensie weer mag groeien. Ook op materieelgebied blijkt uit de Kamerbrief 'Knelpunten materiële gereedheid' dat het slecht gesteld is met Defensie. Of te wel zoals de Algemene Rekenkamer stelt: het hoeft maar even tegen te zitten en Defensie kan haar taken niet meer uitvoeren. Het is goed dat de pijn bij Defensie zichtbaar wordt gemaakt maar we hebben nog een lange weg te gaan. Nederland verdient niet alleen een betere Defensie maar heeft deze ook hard nodig.

Maandag 8 juni jl. vond bij de Van Ghentkazerne in Rotterdam de 101^e Algemene Vergadering van de KVMO plaats. In de ochtend was het (besloten) huishoudelijke gedeelte, 's middags het KVMO symposium met als thema 'Defensie weer zichtbaar in de samenleving'.

Hiervoor was als keynote speaker uitgenodigd de burgemeester van Rotterdam, ing. Ahmed Aboutaleb. Hij heeft zich vorig jaar met succes sterk gemaakt voor het behoud van de marinierskazerne in Rotterdam. Ook zet hij zich in voor grotere zichtbaarheid van de mariniers in zijn stad.

Daarnaast spraken Brigadegeneraal der mariniers mr. Richard Oppelaar, commandant van het Korps Mariniers en directeur operaties van de Koninklijke Marine en prof. dr. Ben Schoenmaker, hoofd afdeling Operationele Dienstverlening van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie.

KLZ Marc de Natris, voorzitter KVMO, had zijn Jaarrede 'verpakt' in een interactieve lezing, waarin hij aan de hand van stellingen actuele onderwerpen aansneed en daarbij, bijgestaan door moderator KLZT b.d. Jeroen de Jonge, de aanwezigen in de zaal betrok.

In dit Marineblad zijn de bijdragen van burgemeester Aboutaleb, BRIGGENMARNIS Oppelaar en voorzitter KVMO opgenomen.

Speech ing. A. Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam

Rotterdam en de mariniers

Beste dames en heren,

Mariniers en Rotterdammers, Rotterdammers en mariniers, ze zijn onverbrekkelijk met elkaar verbonden. Het Korps Mariniers is een van de oudste onderdelen van de Nederlandse krijgsmacht. 350 jaar geleden, op 10 december 1665, werd hier in Rotterdam het Korps Mariniers opgericht. En sindsdien zijn ze niet meer weg te denken uit onze stad.

Drieënhalve eeuw geleden verdedigden ze ons land op zee. Ze voeren toen op vlaggenschepen die in Rotterdam gebouwd waren. En ze hadden bekende admirals, zoals Michiel de Ruyter. Sinds 1817 is Rotterdam bovendien officieel een mariniersstad. In dat jaar kregen de mariniers een eigen kazerne aan het Oostplein, het oude Tuighuis van de Admiraliteit, later bekend als de Marinierskazerne.

We hebben dus alle reden om deze mijlpaal van het 350-jarig bestaan te gedenken en te vieren. Ik wil graag met u even enkele wapenfeiten in herinnering brengen. Niet alle, want dat is in dit korte tijdsbestek niet mogelijk. Bij de Rotterdamse mariniers denk ik onvermijdelijk aan hun inzet tijdens de begindagen van de Tweede Wereldoorlog. Door hun heldhaftige optreden werd de band tussen de mariniers en de stad voorgoed gesmeed. Hoewel u het verhaal ongetwijfeld kent, wil ik er toch even bij stil staan.

In de vroege ochtend van 10 mei 1940 openden de Duitsers de aanval op Rotterdam. Vanuit hun kazerne aan het Oostplein begonnen de mariniers met de verdediging van de stad, met acties rond het Witte Huis en bij de Maasbruggen.

Daar wisten zij de Duitse opmars staande te houden. Twee dagen later brandde die historische kazerne af.

Maar de mariniers vochten door, tot 14 mei 1940. Die dag verwoestte het bombardement de binnenstad van Rotterdam. Door hun dappere optreden tijdens die eerste oorlogsdagen, kregen de mariniers van de Duitsers de bijnaam 'de zwarte duivels'. Voor de Rotterdammers waren ze geen duivels, maar helden. En dat zijn ze gebleven.

In die eerste oorlogsdagen ging de kazerne aan het Oostplein dus in vlammen op. Daardoor konden de mariniers pas na de oorlog weer terugkeren in Rotterdam. Op 9 december 1946 werd de nieuwe Van Ghentkazerne in gebruik genomen aan het Toepad. Op de plek van de oorspronkelijke kazerne, op het Oostplein, staat nu een monument, waar we jaarlijks eer bewijzen aan alle mariniers die in de geschiedenis van het korps het leven lieten. Regelmatig passeer ik het monument, op weg naar het stadhuis, of naar huis. Ook op die momenten zijn mijn gedachten een ogenblik bij de mariniers. Ik denk dat velen van u dit zullen herkennen.

Begin vorig jaar kwam in het nieuws dat de Van Ghentkazerne op de nominatie stond om gesloten te worden. Vanwege bezuinigingen bij Defensie. Onze mariniers zouden moeten verhuizen naar Vlissingen. Dat bracht natuurlijk een grote schok teweeg in Rotterdam. Bij u, de mariniers, maar ook bij de Rotterdammers en in de politiek. Rotterdam zonder Van Ghentkazerne, zonder thuisbasis van de mariniers. Dat was ondenkbaar.

Alle reden dus om op z'n Rotterdams tot actie over te gaan, de handen uit de mouwen te steken. Op initiatief van Rotterdam werd de mogelijkheid onderzocht om de Van Ghentkazerne voor Rotterdam te behouden. En dat lukte. Doordat de gemeente, de Veiligheidsregio en de politie medegebruiker worden van de kazerne, en de samenwerking met het Korps Mariniers wordt versterkt. Zo kunnen de mariniers gelukkig een bijdrage blijven leveren aan de stad en aan de haven. Op sociaal en op veiligheidsgebied.

Een fantastisch resultaat van onze gezamenlijke inspanning. En nog steeds ben ik met vele Rotterdammers ongelofelijk blij dat de historische band tussen de Mariniers en Rotterdam behouden blijft. Was dat niet gelukt, dan zou

ik voortaan altijd met een gevoel van gemis het monument aan het Oostplein moeten passeren. Overigens is de waarde van de mariniers en de kazerne niet slechts historisch. Dat wil ik wel even benadrukken. Nog steeds vervullen de mariniers een belangrijke rol voor de samenleving, een rol die is mee gegroeid met de tijd. Het opleidingscentrum van de Mariniers heeft 177 vaste medewerkers en 600 tot 800 jongeren in opleiding.

En ik had het zojuist over het medegebruik van de gemeente, de Veiligheidsregio en de politie. Dat komt hierop neer: In het opleidingscentrum krijgen ook de gemeentelijke Stadswachten trainingen. Net als eenheden van de brandweer en ambulancediensten. Daarnaast worden er opleidingen verzorgd voor de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond. Zo draagt dit opleidingscentrum bij aan een intensieve samenwerking op het gebied van training en opleiding. Bovendien is en blijft de aanwezigheid van het Korps Mariniers in een stad als Rotterdam belangrijk voor de veiligheid van onze wereldhaven. Enkele maanden geleden nog voerden leden van het Rotterdamse Korps Mariniers een driedaagse oefening uit waarbij getraind werd hoe instanties om moeten gaan met een terroristische dreiging op het water. Dat bedoel ik met een meegegroeide rol van het Korps. Piraterij en terroristische dreiging zijn zaken waar de mari-

niers zich vandaag de dag op voorbereiden en tegen wapenen. Als het erop aan komt, tonen de mariniers ook hun maatschappelijke betrokkenheid. Begin dit jaar hielden ze bijvoorbeeld een inzamelactie voor de voedselbank in Rotterdam. Die actie leverde bijna 500 voedselpakketten op, een welkome bijdrage. Ik waardeer die inzet en mentaliteit zeer. Mariniers zijn flexibel en ze helpen de samenleving waar dat nodig is.

Nog een bijzonder voorbeeld is het project Schoon Schip. Het traject is voor mannen van 18 t/m 65 jaar die al meerdere keren veroordeeld zijn voor *high impact crimes* en een uitkering hebben. Oud-mariniers stomen hen klaar voor een baan of stageplek door hen structuur, regelmaat en discipline bij te brengen. Niet meedoen is geen optie, slecht gedrag betekent een korting op de uitkering.

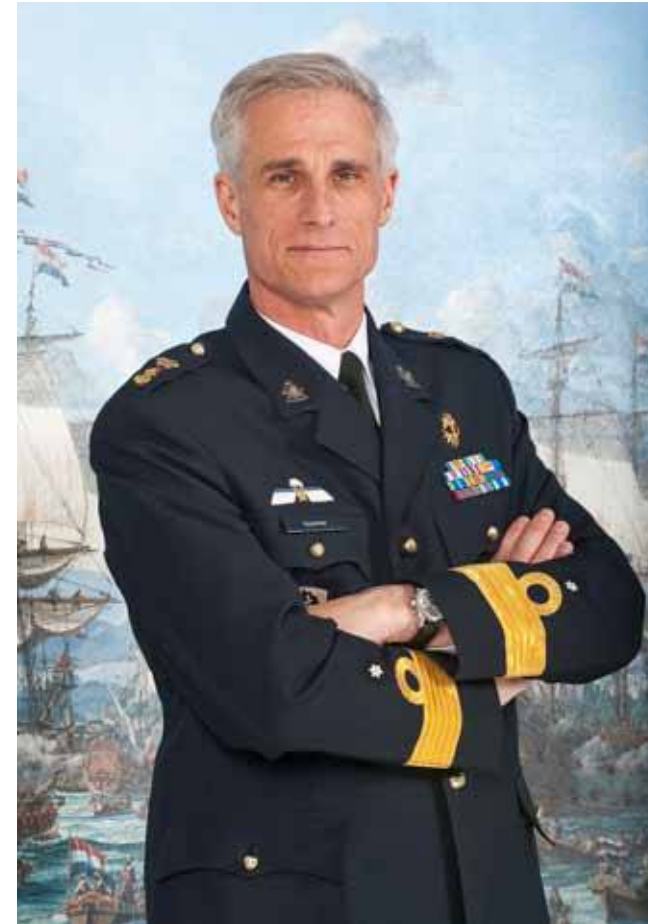
Zulke samenwerkingsverbanden met het Korps vervullen me met trots. Ze bevestigen dat Rotterdam nog steeds een mariniersstad is. Anders dan in de tijd van Michiel de Ruyter, anders dan de meidagen van 1940. Maar nog steeds cruciaal en waardevol. Ik feliciteer u dan ook van harte met het 350-jarig bestaan van de Van Ghentkazerne, maar zeker ook met het feit dat Rotterdam een mariniersstad was, is en blijft. Dames en heren, nog vele jaren!

Na de baretuitreiking op het Schouwburgplein feliciteert burgemeester Ahmed Aboutaleb de mariniers. (foto ministerie van Defensie)

Speech BRIGGENMARNIS mr. R.G. Oppelaar, commandant Korps Mariniers

Korps Mariniers: eeuwenoude traditie - eigentijds perspectief

(foto MCD)

Dit jaar bestaat het Korps Mariniers 350 jaar. Als integraal deel van de Koninklijke Marine levert het Korps sinds 1665 een product dat aansluit bij de politieke en operationele behoefte in de wereld om ons heen.

Mariniers zijn maritieme specialisten die met name tot hun recht komen op het grensvlak van zee en land en kennen dit domein als geen ander. De laatste jaren is ook het Korps Mariniers ingrijpend gereorganiseerd. Hierbij hebben wij de mogelijkheid aangegrepen om het basisontwerp aan te passen aan de sterk veranderde eisen die in de operationele omgeving worden gesteld. Het hele *re-design* van onze organisatie is het vliegwielt geweest voor een verdere kwaliteitsimpuls gericht op de kernactiviteiten van het Korps. De doorontwikkeling van de kernkwali-

teiten van het Korps Mariniers werk ik in deze bijdrage verder uit. Maar laat ik beginnen met een schets van hoe wij aankijken tegen de operationele context. Oftewel: de wereld om ons heen.

De wereld waarin wij leven

Door globalisering van de wereldhandel en door technologische ontwikkelingen zijn dreigingen minder plaatsgebonden geworden. Of het gaat over onze samenleving, of onze belangen elders in de wereld, wij kunnen hierdoor direct en indirect sneller worden geraakt dan voorheen. Wat eerder een risico ver weg was, is nu een reële bedreiging geworden die dicht bij huis tastbare effecten heeft.

De aard van de conflicten is qua karakter ook ingrijpend veranderd. Staat tegen staat situaties zijn er weliswaar nog wel, maar er doen zich steeds meer conflicten voor tussen staten en niet-statelijke actoren, zoals piraten, terroristen, *insurgents*, opstandelingen, etc. Dit vraagt veel van ons personeel. Het ene moment deel je een waterfles uit - het andere moment ben je aan het knokken en loopt letterlijk je leven ernstig gevaar. De tegenstander gaat dan ook nog eens op in de massa. Dit doet wat met de geest van de militair. De marinier begeeft zich immers steeds vaker onder de bevolking. Dit impliceert dat het omgaan met verschillende culturen en het kunnen anticiperen en steeds belangrijker succescriterium is geworden. Daarbij komt dat onze potentiële tegenstanders zeer slim zijn, uiterst creatief, denken *out-of-the-box*, en dat ze er steeds naar streven om óns te verrassen. Hierbij gebruiken ze bij voorkeur onze eigen technologie tegen ons. Anderen schromen er niet voor om voorbij te gaan aan alle conventies. Zo gaan sommigen zover dat ze zichzelf in naam van wie dan ook opblazen. En tegelijkertijd doen zich rampen voor, zoals overstromingen en aardbevingen, of breken ziektes uit die moeilijk in te dammen zijn (zoals ebola).

Holistisch en aangepast denken

De oplossing ligt in zelf ook anders te gaan denken. In essentie gaat het om beter bewust worden, beter begrijpen en daarmee wordt de basis gelegd voor beter besluiten. En het informatiedomein (cyber- en media-activiteiten) dient hier nadrukkelijk bij ingesloten te zijn. Veiligheid komt niet vanzelf. Succes bij het brengen en bestendigen van veiligheid hangt in beginsel af van een combinatie van een aantal factoren, zoals de mate van aanpassen en de

'Met de vloot zijn mariniers op zee paraat en direct inzetbaar voor maritieme operaties in het gehele geweldsspectrum'. (foto MCD)

mate van anticiperen. En dan is er ook nog sprake van de vraag hoe kunnen we veel sneller oordelen en besluiten, eigenlijk zou dat *real-time* moeten gebeuren. Ik ben ervan overtuigd dat dit op termijn op tactisch niveau zeker zal kunnen. De daaraan gerelateerde vraag is hoe besluitvorming op strategisch en politiek niveau hiermee gelijke tred kan houden. Maar dat is een geheel ander issue. Enfin, de essentie voor mij is eenvoudig – *re-actietijd omlaag, pro-activiteit omhoog, besluitvorming sneller en kwaliteit daarvan beter!* Nu het HOE nog. Dát is onze uitdaging. Onze wereld lijkt turbulent en oogt onveiliger dan ooit. Dit bedreigt onze belangen, onze welvaart, onze veiligheid, onze manier van leven, onze natie en onze geliefden. Bedreigingen zijn er niet alleen op afstand, maar ook dichtbij. Zowel fysiek, als 'virtueel' op het wereldwijde web, alsook in onze psyche. Júist de vervlechting van verschillende soorten bedreigingen, de welhaast ongrijpbaarheid daarvan in combinatie met de fysieke grenzeloosheid van bedreigingen – zowel geografisch als qua intensiteit – dat voedt ons gevoel van onbehagen! Met de ultieme vraag "Zijn we er gereed voor als het ons treft?" Dit is een vraag die mij veel bezig houdt. Misschien herkent u die vraag bij uzelf ook wel?

Het voor de hand liggende, maar wel eerlijke antwoord is: "Nee, wij zijn er nooit helemaal gereed voor." Want

we weten en kunnen weliswaar veel, maar we zijn daar-entegen als mensheid best onvermogen. De geschiedenisboeken beschrijven niet vaak gebeurtenissen die we tijdig hebben kunnen voorzien, zodat we er op tijd bij waren om ellende te voorkomen! Immers, hebben wij de impact voorzien van 9/11, van het totale verval van de Irakese staat, van het ontstaan van rebellenland Libië, van de 'Arabische lente' die strekte van Tunesië via Egypte tot Jemen, van de opkomst en kracht van IS/ISIS? En wat dacht u van de annexatie van de Krim, van de terroristische aanslagen in Kenia of dicht bij huis te Parijs, België en Kopenhagen, van de effecten van de financiële en economische crisis, van de opkomst of beter gezegd intensivering van het extremisme zoals nationalisme, jihadisme, terrorisme en in sommige gevallen zelfs barbarisme, van wereldwijde ontwrichtende handel in drugs, mensen, wapens en ideologie. Nee, we zijn niet zo goed in het tijdig voorzien en voorkomen van ellende. Is er een oplossing?

Wat kunnen we ermee, wat doen we er aan, wat nu? Nu kom ik in dit verhaal bij onszelf. Bij wat ónze bijdrage zou moeten zijn. Eén van de instrumenten ten dienste van onze samenleving en het beschermen ervan is de Koninklijke Marine en daarbinnen het Korps Mariniers. Wij hebben de verantwoordelijkheid onze organisatie maximaal gereed te stellen voor inzet. En binnen onze mogelijkhe-

den onze mensen de beste opleiding, training en oefeningen te geven, ons materieel in opperste staat van gereedheid te houden, onze doctrine en concepten actueel te houden en zelfs te verbeteren, enzovoorts. Opdat wij er gereed voor zijn. Voor ongeacht welke opdracht, waar en wanneer dan ook.

Waar staan en gaan mariniers voor?

Het Korps Mariniers werd 350 jaar geleden opgericht om expeditionair op te treden tegen tegenstanders die onze territoriale en economische integriteit vanuit zee, in de kustgebieden en in overige waterrijke gebieden aanvielen. Met vloot, en tegenwoordig ook luchtseenheden, zijn mariniers op zee paraat en direct inzetbaar voor maritieme operaties in het gehele geweldsspectrum, teneinde 's lands belangen en die van de internationale gemeenschap te beschermen en te verdedigen. Dat was toen zo, dat is nog steeds zo. Het Korps Mariniers heeft zich door de eeuwen heen ontwikkeld tot een professionele organisatie, die gebouwd is op hoge standaarden, uitstekend is opgeleid en getraind en zeer ervaren is in het moderne gevechtsspectrum voor missies op de grens van zee en land – en voor missies op zee, vanuit zee én aan land! Hier staan en gaan de mariniers voor. Is dit nieuw? Nee, dit is een logische voortzetting van wat wij traditioneel gewend zijn te doen. Maar dan wel op een eigentijdse manier.

De contouren van de eigentijdse doorontwikkeling van de mariniers

De turbulente, chaotische en onvoorspelbare wereld vraagt veel van mens en middel. Het vereist van ons dat we de veranderingen volgen en meegaan met de ontwikkelingen. Wij moeten dan ook creatief en vanuit die creativiteit vooral innovatief zijn en blijven om in de veranderende wereld relevant te blijven. Om de overlevingskans van de marinier en zijn team maximaal te kunnen maken (sturen op risicoreductie) en daarbij tevens te kunnen winnen (sturen op slaagkansoptimalisatie), moeten wij daarom niet alleen beter en sneller, maar ook creatiever en innovatiever zijn dan onze tegenstander. In denken en in handelen. En daarmee ook de omgeving beter te begrijpen en informatie beter te delen.

Wij hebben drie thema's gedefinieerd die naar onze overtuiging bepalend zijn voor de evolutionaire doorontwikkeling van het Korps Mariniers. Dit zijn de thema's VERBINDEN, VERBETEREN en VERNIEUWEN. Aan de hand van enkele aansprekende voorbeelden geef ik graag een doorblik van hoe wij daar concreet invulling aan willen geven.

Verbinden

Internationale samenwerking met buitenlandse marinierskorpsen en anderen is voor ons niet nieuw. Met onze Scandinavische collega's en met het *US Marine Corps* werken wij structureel samen op het gebied van opleiden en trainen, doctrineontwikkeling en programma's op het gebied van het borgen van interoperabiliteit. De Brits-Nederlandse samenwerking met de *Royal Marines* in de vorm van de *UK/NL Amphibious Force* loopt al ruim 42 jaar. Door de meeste uiteenlopende gezamenlijke trainingen, het met een gezamenlijke staf aansturen van multi-

ationale oefeningen en door interoperabiliteit tot op het laagste niveau kunnen wij met elkaar lezen en schrijven. Inmiddels zijn ook bij EU-operatie Atalanta Nederlandse boardingteams ingezet op Duitse fregatten. Ook in Afrika doen we in het kader van het *African Partner Station* met onze Afrikaanse partners veel ervaring op dit gebied op.

Goede mogelijkheden voor doorontwikkeling van de internationale samenwerking met buitenlandse collega's zien wij in koppelingen met bijvoorbeeld het Duitse *See Battalion* en de Belgische Lichte Brigade. Beide landen hebben ook een nadrukkelijke koers gezet naar optreden vanuit zee. Met de Belgische collega's doen we al zo'n 35 jaar gezamenlijke oefeningen en trainingen. Onze samenwerking zal de komende periode worden geïntensiveerd. Met de Duitse collega's willen we structureel personeel en informatie uitwisselen om kennis en ervaring te borgen en uit te breiden, de programma's naast elkaar leggen en meer gezamenlijk oefenen en trainen. Ook wordt Duits medegebruik van Zr. Ms. Karel Doorman onderzocht waarmee de amfibische samenwerking met Duitsland marinebreed wordt aangelopen. Duitsland en België zijn overigens lid geworden van het Europees Amfibisch Initiatief. Dit Europees Initiatief, dat oorspronkelijk in 2000 begon met vijf kernlanden, is inmiddels uitgegroeid tot netwerk waar zich inmiddels zeven andere Europese landen hebben aangesloten. Naast Duitsland en België zijn dit Zweden, Denemarken, Finland, Portugal en Turkije. Een overeenkomst om deze samenwerking verder uit te bouwen is afgelopen mei in Italië ondertekend. In dit verband wordt dan ook met zowel Zweden als Finland, die beschikken over een gezamenlijke amfibische taakgroep, meer samengewerkt. Samenwerken met mensen uit andere landen is essentieel, maar ook samenwerken met elkaars materieel. Je zal elkaar maar nodig hebben wanneer het er echt toe doet.

Een ander voorbeeld van verbinding is die tussen Rotterdam en Defensie, en specifiek het Korps Mariniers. Dit heeft vorig jaar geresulteerd in een krachtige bestuurs-overeenkomst met het Commando Zeestrijdkrachten, waarbij uiteindelijk de Van Ghentkazerne open kon blijven. Met deze overeenkomst werd de onlosmakelijke band tussen de stad en het Korps Mariniers bevestigd. Met een gezamenlijk programma 'Zichtbaar in Rotterdam' geven wij inhoud aan intensivering van de samenwerking met civiele overheidsdiensten en het bedrijfsleven in Rotterdam. Maar ook maatschappelijke betrokkenheid is één van de hoofdthema's. Hierbij kunt u denken aan het faciliteren van de Koningspelen voor een aantal basis-scholen op het kazerneterrein. Maar ook aan scheepsbezoeken voor Rotterdamse techniekleerlingen. Tot aan het ondersteunen van specifieke projecten, zoals het project Hillesluis. Dit is een bijzonder vormingstraject waarbij jongeren uit achterstandswijken met mariniers mee op bivak gaan en leren samenwerken, samen problemen op te lossen en elkaar te helpen.

Vernieuwen

Op trainingsgebied draait inmiddels de nieuwe mariniersopwerkautoriteit, het *Marine Training Command*,

als equivalent van het *Sea Training Command* van de vloot, op volle toeren. Deze organisatie is belast met validatie van eenheden op basis van stringente trainingsstandaarden om zo de kwaliteit te kunnen garanderen. De opwerksystematiek van de mariniers is in lijn gebracht met die van de vloot. Waar de vloot uitgaat van de zogenaamde *Safety and Readiness Check* (oftewel SARC), is dit voor de mariniers opgenomen in *MARine Readiness Check* (aangeduid met MARC).

Moderne onderwijstechnieken en dito middelen zoals *e-learning* en *serious gaming* ondersteunen tegenwoordig de mariniersopleidingen. Opleiden gebeurt bovendien niet alleen meer binnen de 'muren' van het Mariniers Opleidingscentrum, maar steeds meer ook op de werkplek. Waar mogelijk worden opleidingen civiel uitbesteed en worden ook steeds meer van onze eigen opleidingen civiel erkend. Dit vergroot de *employability* van ons personeel. Maar ook de bedrijfsvoering van het Mariniers Opleidingscentrum, dat beroepsgerichte opleidingen verzorgt voor alle mariniers, heeft in het afgelopen jaar een kwaliteitsslag gemaakt. Zo is het Mariniers Opleidingscentrum inmiddels ISO-9001 gecertificeerd.

Vernieuwen doen wij ook vakinhoudelijk. Om de toemende complexiteit van militaire operaties in verstedelijkte kustgebieden nog beter het hoofd te kunnen bieden, werkt het *Maritime Warfare Centre* met onderzoeksinstituut TNO aan de ontwikkeling van een integrale benadering. In de studie *'Masters of the Littoral'* komen alle aspecten aan bod die bij operaties in kustgebieden een rol spelen. Hierbij worden alle relevante dimensies in *scope* genomen. Het onderzoeksprogramma draagt bij aan een structurele en geïntegreerde kennisopbouw voor versterking van het innovatief vermogen van vloot en mariniers in ons kerndomein.

Ook op deelgebieden van het maritieme mariniersoptreden lopen op dit moment diverse studies en onderzoeksprogramma's. Zoals het onderzoek naar fysieke belastbaarheid van mensen bij het gebruik van de *Fast Raiding Interception and Special Forces Craft* (FRISC): *High-speed Navigation in Shallow Water & Whole Body Vibration*. Dit raakt het hart van ons kerndomein, namelijk inzet in ondiep water, bij zeer hoge snelheden, varende buiten de betoning. Dus daar waar het risico het hoogst is. Sommigen hebben de neiging om het optreden in zeer ondiep water en bij zeer hoge vaartuigsnelheden te associëren met sportief recreatief bezig zijn. Dit beeld strookt niet met zwaarbewapende mariniers, uitgerust met beschermende kleding als kogelwerende vesten en kevlarhelmen... en met geavanceerde optische apparatuur... Voor zulke activiteiten geldt dat ze toch iets meer vergen van het menselijk lichaam dan het geval is bij de gemiddelde waterskiër die een paar minuten gaat spelevaren.

Verder zal eerdaags een Innovatie Raad Mariniers met een werkgroep kennis & innovatie, bestaande uit een mix aan onderofficieren en officieren, aan de slag gaan om alle doorontwikkelingen in het optreden op de grens van land en water verder in kaart te brengen, in gang te

zetten en te begeleiden. Dit zien wij niet als een pure mariniersaangelegenheid, maar gaat heel de marine aan en in sommige gevallen zelfs ook andere onderdelen van de krijgsmacht, omdat zij onlosmakelijk verbonden zijn ons optreden, zoals de helikopters van het Defensie Helikopter Commando en de *Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance* (ISTAR) middelen van het Joint ISTAR Commando.

Verbeteren

Het verbeteren van de reactiesnelheid is één van de kritische succesfactoren in onze snel veranderende wereld. Geen wonder dat een dringende behoefte bestaat aan wat tegenwoordig bekend staat als het fenomeen 'flitsmacht'. In het verlengde van de zojuist genoemde innovaties, liggen de programma's gericht op het verder verbeteren van inzetgereedheid en reactietijden. De cultuur en wijze van organisatie van het Korps én de maximale flexibiliteit van de individuele marinier maken onmiddellijke inzet mogelijk. In breder maritiem verband maakt een dergelijke 'mariniers-flitsmacht' als *spearhead squadron* nu al integraal deel uit van een maritiem-amfibische taakeenheid of taakgroep, waarbij de voorbereidingstijd om te worden ingezet minimaal is. Juist dáármee beschikt Nederland over een eigen onmiddellijk inzetbare capaciteit. Er hoeft bij wijze van spreken maar op de rode knop te worden gedrukt om onmiddellijk een team van vloot en mariniers in te zetten. Wij hechten er een groot belang aan om deze inzetgarantie als *Navy-Marine Corps team* te kunnen blijven geven.

Voortkomend uit het verbeteren van operaties vanuit ons kerndomein, het kustgebied, werken wij ook aan het verder ontwikkelen van hoogwaardig militair optreden

Het Maritime Warfare Centre werkt met onderzoeksinstituut TNO aan de ontwikkeling van een integrale benadering van militair optreden in verstedelijkte kustgebieden. De grafic laat de complexiteit zien van littoral operaties.

Het Korps Mariniers heeft zich ontwikkeld tot een professionele organisatie. Het is uitstekend opgeleid, getraind en zeer ervaren tbv missies op de grens van zee en land en voor missies op zee, vanuit zee én aan land. Op de foto mariniers bij enkele amfibische en gepantserde rupsvoertuigen, de Viking BvS10.

aan land. De capaciteit die het Korps Mariniers in huis heeft op het gebied van speciale operaties kan beter worden benut. De afgelopen jaren hebben wij programma's opgestart om iedere marinier te trainen tot het vaardigheidsniveau *special operations capable*. Dit is het vaardigheidsniveau dat marinierseenheden in staat stelt om op een professionele en effectieve manier *special operations forces* te ondersteunen. Sterker nog, uit deze capaciteit kan, binnen de kaders van onze gereedstellingssystematiek en de aanschrijving gereedstelling van de CDS, in de nabije toekomst een taakeenheid voor langere duur worden voorgestemd voor specifieke taakstellingen binnen het domein van speciale operaties. Dit biedt Nederland de mogelijkheid om deze nich capaciteit vaker en op meer plekken in te zetten. Met het verder ontwikkelen van deze kerncompetentie van het Korps Mariniers komen we tegemoet aan een groeiende nationale en internationale behoefte.

Wat ik hier met nadruk ook wil noemen is het verbeteren van onze competenties in het informatiedomein. In feite is er sprake van een 'nieuwe' wapenwedloop: een technologiewedloop die is ingegeven door een informatiewedloop. Deze wedloop valt niet te stoppen, hooguit iets te reguleren. Wij hebben er echter voor te zorgen dat wij ook als mariniers onze tegenstanders voor blijven op dit punt. Dit betekent eenvoudigweg slimmer zijn dan de opponent, en anders denken dan anderen. Hebben wij voor het cyberdomein al een concreet verbeterplan in de steigers staan? Neen, maar dat staat bij deze wel op de agenda!

Tot slot

Wij zijn ons zeer bewust van het feit dat wij de onderscheidende eigenschappen en kwaliteiten die wij onszelf als mariniers toedichten elke dag waar moeten zien te maken. Wij kunnen best veel, maar we hebben ook nog heel veel uitdagingen. Het zal dus de nodige transpiratie vergen om onze aspiraties ook de komende jaren weer echt waar te kunnen maken. En als de wereld verandert, betekent dat ook wat voor het Commando Zeestrijdkrachten en dus het Korps Mariniers. De belofte en de plicht die dit met zich meebrengt, heeft iedere dag onze aandacht. Zeggen wat je doet, doen wat je zegt. Dat is zeker niet gemakkelijk maar daar werken wij keihard aan en u kunt altijd op ons rekenen. Zo wijd de wereld strekt.

Jaarrede KLTZ ing. M.E.M. de Natris, voorzitter KVMO

Defensie weer zichtbaar in de samenleving

Hieronder volgt de uitgeschreven tekst van de interactieve Jaarrede van de voorzitter KVMO, tijdens de 101^e Algemene Vergadering. Aan het eind zijn enkele opvallende reacties uit de zaal opgenomen.

Motie van der Staaij: te weinig en te laat

Vorige week was in het NRC te lezen dat de Rekenkamer eindelijk het ware verhaal over Defensie vertelde. De Rekenkamer had namelijk onlangs in haar jaarlijkse verantwoordingsonderzoek geconcludeerd dat 'Defensie een niet vol te houden wissel op zichzelf trekt'.

Een harde conclusie maar niets nieuws onder de zon. Het is al jaren bekend dat Defensie een schrikbarend tekort heeft aan bijvoorbeeld munitie, vraag het de mariniers hier in Rotterdam, en reservedelen. Onze schepen moeten worden gekannibaliseerd om zusterschepen in de vaart te houden en Zr. Ms. Mercurius ligt aan de ketting omdat ze niet meer zeewaardig is. Of te wel, zoals de Rekenkamer stelt: Defensie heeft net genoeg materieel en personeel om de gestelde doelen te behalen. Als het maar even tegenzit dan zal ze haar personeel en/of bondgenoten moeten teleurstellen.

Over toekomstige investeringen is de Rekenkamer ronduit somber vanwege verdringingseffecten door de F-35. Met een investeringsquote van 14% ipv de benodigde 20%

per jaar zal dit probleem alleen maar nog groter worden. Harde en verontrustende cijfers. Feiten die echter al sinds jaar en dag bekend zijn bij de politiek. Als we een bedrijf zouden zijn dan zou er uitstel van betaling moeten worden aangevraagd en ligt het faillissement voor de hand. Al kan ik me voorstellen dat een groot aantal politieke partijen in Nederland eerder denken aan een doorstart met een aanzienlijke kleinere en nog goedkopere krijgsmacht.

Ondanks de snel veranderende veiligheidssituatie aan de grenzen van Europa wordt vooralsnog geen verantwoordelijkheid genomen in het Haagse. Partijpolitiek is belangrijker dan het verdedigen van onze welvaart en onze belangen. Belangen die door de KM op en vanaf zee worden verdedigd. Dit belang mag vandaag de dag nog geen 700 miljoen euro kosten. Omgerekend 3,5 dag zorgbudget in Nederland. Nederland staat wereldwijd bekend als een maritiem innovatief land. Of dit laatste ook voor onze KM over 10 jaar nog van toepassing is, daar durf ik mijn hand niet voor in het vuur te steken. De wil bij alle betrokken maritieme partijen is zeer zeker aanwezig. De vraag is echter, is er ook een politieke wil?

Zichtbaarheid van de KM via de KVMO

De tweede doelstelling van de KVMO is dat de KVMO bijdraagt aan een betere zichtbaarheid van de Koninklijke Marine in de samenleving. Een groot gedeelte van het jaarlijkse beschikbare KVMO-budget wordt dan ook aan deze doelstelling besteed. Het promoten van de zichtbaarheid doet de KVMO op verschillende manieren. In het verleden was het Marineblad het allerbelangrijkste PR-speerpunt van de KVMO. Het Marineblad wordt namelijk niet alleen naar de leden gestuurd maar ook naar bijvoorbeeld politieke partijen, Kamerleden en bibliotheken. Het Marineblad wordt zelfs gezien als nationaal erfgoed. De Koninklijke Bibliotheek heeft de Marinebladen tot 1940 bijvoorbeeld allemaal gedigitaliseerd.

Vandaag de dag is de interactieve of sociale media voor de KVMO het belangrijkste instrument om snel, gemakkelijk en adequaat te kunnen inspelen op actualiteiten. Twitter, Facebook, en de website zijn vandaag naast het Marineblad belangrijke speerpunten geworden. Het aantal volgers en 'vind ik leuk' ook wel 'likes' genaamd zijn voor de KVMO zeer belangrijk om de zichtbaarheid van de KM in de samenleving te doen verbeteren. Via deze berichten kan de KVMO namelijk op een snelle manier actuele informatie over veiligheid op en vanaf zee verspreiden.

De KVMO heeft ruim 4200 leden. Als al deze leden het Twitteraccount @Voorzitter_KVMO en/of de Facebookpagina zouden volgen én ieder van hen zou de informatie van de KVMO doorzetten naar hun vrienden en kennissen, dan worden deze berichten als een olievlek over Nederland verspreid. Als namelijk van ieder lid één volger dit bericht weer doorzet, dan bereikt het bericht al 8.200 Nederlanders. enz., enz. Met een simpele retweet of 'vind ik leuk' kunt u dus snel en gemakkelijk ook zelf bijdragen aan de zichtbaarheid van de KM in Nederland. Zichtbaarheid draagt bij aan draagvlak. Draagvlak dat belangrijk is om in tijden van schaarste het hoofd boven water te houden.

Irreguliere uitstroom

Het is nog niet zo lang geleden dat Ruud Gullit zich als coach van Feyenoord liet ontvallen dat hij niet te benijden was. Het ging niet goed met Feyenoord en zijn spelers stelden hem teleur. Het was in de periode dat Feyenoord zich, door slecht management, richting de financiële afgrond begaf.

Defensie bevindt zich in dezelfde situatie als Feyenoord toentertijd. Na jarenlang financieel te zijn uitgeput is de patiënt doodziek. De clubleiding, ook wel politiek genoemd, sluit hiervoor haar ogen en denkt nog steeds dat Europees voetbal en zelfs de Champions League finale nog behaald kan worden, zoals een politicus laatst in de krant werd geciteerd. Ik durf in het verlengde van de opmerking van Ruud Gullit te stellen dat het defensiepersoneel niet te benijden is. Echter, in tegenstelling tot de stervoetballers stellen zij hun coach, de minister van Defensie, niet teleur. Waar ook ter wereld, zij blijven de kastanjes uit het vuur halen voor hun coach. De 'can do' mentaliteit zorgt er iedere keer weer voor dat Nederland haar partners en de lokale bevolking niet teleurstelt. Het defensiepersoneel wordt hier keer op keer voor geroemd. Het lukt Defensie iedere keer om met steeds minder militairen nagenoeg hetzelfde blijven doen. De afgelopen 10 jaar zijn meer dan 25.000 banen bij Defensie verdwenen. Een voorbeeld voor de rest van de overheid, die in tegenstelling tot Defensie de afgelopen jaren alleen maar groter is geworden.

Wegens gebrek aan reserve-onderdelen ligt het torpedowerkschip Zr. Ms. Mercurius al een tijd aan de ketting. (foto ministerie van Defensie)

Het ‘steeds minder’ betreft niet alleen de omvang van de defensiepopulatie. Ook als het gaat om de arbeidsvoorwaarden wordt het steeds minder. Daar waar het personeel keer op keer ‘de kastanjes uit het vuur haalt’ voor de B.V. Nederland wordt dit goede voorbeeld niet gevolgd door de werkgever. De WUL, een jarenlange nullijn, grootscheepse reorganisaties, gedwongen ontslagen en verminderde carrière mogelijkheden hebben er toe bijgedragen dat de financiële positie van het defensiepersoneel aanzienlijk is verslechterd. Schouderklopjes en pluimen vallen het defensiepersoneel zeer regelmatig ten deel. Dit laatste is een goede strategie als je het personeel gemotiveerd wenst te houden. Echter, met alleen schouderklopjes kom je er niet. Daarmee kom je namelijk niet ver bij de buurtsuper of de bakker om de hoek.

De overheid en dus ook Defensie heeft zich de afgelopen jaren een onbetrouwbare werkgever getoond. Het irreguliere verloop onder jongeren is de afgelopen jaren dan ook schrikbarend toegenomen en de werving blijft sinds jaar en dag achter. Het aantal vacatures bij de Koninklijke Marine neemt dan ook aanzienlijk toe. De vullingsgraad ligt rond de 90%. Dit, terwijl het er naar uit ziet dat de stoplichten voor de economie en dus werkgelegenheid binnen Nederland weer op groen staan. Snelle actie is nodig om het tij te keren.

Uitwisseling van kennis en personeel

Onlangs heeft de KVMO voor de vierde keer een KVMO *Shipping Game* gehouden. Tijdens de *Shipping Game* dienen de aanwezigen, leden van de KVMO en introducees, verdeeld over drie teams onder een hoge tijdsdruk te brainstormen over een probleem of actualiteit. De verschillende teams briefen tijdens een gezamenlijke sessie de *shipping* commandant, in dit geval SBN Arie Jan de Waart, over hun bevindingen. De commandant verzoekt de verschillende teams daarna de voor hem belangrijkste bevindingen nader uit te werken. Aan het einde van de Game krijgen zowel de *shipping* commandant als de commandant (voorzitter van de KVMO) een cadeau in de vorm van een advies.

Het cadeau, of advies, dat ik van de aanwezigen heb gekregen is dat de KVMO zich in dient te zetten voor een betere uitwisseling van kennis en personeel tussen de KM en het bedrijfsleven. Dit laatste lijkt misschien vreemd, maar als u beseft dat de Shipping Games niet op een defensielocatie worden gehouden maar bij een maritiem bedrijf én veel van de aanwezigen KMR's zijn die in het bedrijfsleven werken, dan is dit niet zo verwonderlijk.

De KVMO is sinds jaren een groot voorstander van het uitwisselen van kennis en personeel. In haar nota Flexibel PersoneelsSysteem uit 2006, aangeboden aan Staatssecretaris Van der Knaap, was dit een belangrijke pijler. Het is voor Defensie immers één van de weinige mogelijkheden om tegen de verdrukking in te groeien. Door het tijdelijk tewerkstellen van defensiepersoneel in het bedrijfsleven kan namelijk de numerus fixus wordt ontlopen. Iedere

defensiemedewerker die buiten Defensie is tewerkgesteld hoeft immers niet te worden betaald door Defensie.

Een tweede voordeel van de tijdelijke outplacement is dat de militair gedurende deze periode niet operationeel wordt ingezet. De walfunctie kan dan ook in het kader van arbeid en zorg tijdelijk, door het uitblijven van operationele inzet, rust bieden. Een laatste voordeel, dat door Defensie vaak als nadeel wordt bestempeld, is dat de militair niet meer terugkomt naar Defensie. Dit laatste lijkt vervelend, echter 70-80% van de militairen dient in de toekomst uit te stromen. Ik heb de bovenstaande constructie onlangs met een medewerker van Thales besproken. De directie van Thales heeft hier onlangs richting Defensie positief op gereageerd. Defensie heeft de uitgestoken hand echter niet opgepakt. Ze is hier schijnbaar nog te huiverig voor.

Arbeidsvoorwaarden

“De werkgevers zijn absoluut niet bang voor massale stakingen. En als het bedrijfsleven zijn zin niet krijgt, dan kunnen de vakbonden een nieuwe cao wel op hun buik schrijven.” Deze uitspraak was onlangs op De Telegraaf-site te lezen. Ferme taal van onder andere Maxime Verhagen, die de werkgevers vandaag de dag vertegenwoordigt. Deze spierballentaal wordt bevestigd door de praktijk. In de eerste maanden van 2015 werden wederom aanzienlijk minder (42%), CAO's afgesloten ten opzichte van dezelfde periode in 2014. In 2014 was eenzelfde tendens waarneembaar t.o.v. 2013. Een CAO begint een schaars goed te worden in Nederland. Ondanks het op 16 april jl. met de minister afgesloten deelakkoord heeft Defensie ook nog steeds geen CAO. Het defensiepersoneel is dus al bijna 850 dagen CAO-loos. Langzamerhand weet het overheidspersoneel niet eens meer wat een CAO is. Dezelfde werkgevers geven in hun statement af dat ‘verworven rechten’ niet meer van deze tijd zijn. Toeslagen voor het werken op weekenden en/of feestdagen passen niet meer in het 24/7 tijdperk. Senioren dagen die in het kader van het langer doorwerken een belangrijke bijdragen zouden kunnen leveren aan het gezond langer doorwerken is volgens de werkgevers niet meer van deze tijd. De verworven rechten moeten eerst worden ingeleverd voordat er sprake is van een loonsverhoging.

Onze werkgever is het hier roerend mee eens. Sterker nog, het kabinet heeft in deze een voortrekkersrol. Waar in het verleden de overheid een voorbeeldfunctie had, zie je vandaag de dag dat zij haar personeel verwaarloost. Iedere Europese tegenvaller wordt bekostigd door een nieuwe nullijn voor de ambtenaar. Een loonsverhoging behoort alleen tot de mogelijkheid als er eerst minstens financieel gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden worden ingeleverd. De belangrijkste financieringsbron op dit moment zijn de pensioenen. De overheid betaalt immers 70% van de premie. Door het versoberen van de pensioenen valt er op dit moment dus geld vrij. Geld dat weer ingezet kan worden voor een loonsverhoging. Korte termijn politiek, daar er in de toekomst sprake zal zijn van een aanzienlijke inkomensdaling die niet opgevangen kan

‘Zichtbaarheid draagt bij aan draagvlak’. Op de foto: Abseilen van de Van Brienenoordbrug door aspirant mariniers tijdens de eindoefening FINEX (Final Exercise) van de initiële mariniersopleiding. (foto MCD/Louis Meulstee)

worden. Dit, omdat het vrijvallende geld veelal gebruikt zal worden om het nullijnhoofd boven water te kunnen houden.

Het valt mij op dat de (defensie)ambtenaar hier gelaten mee om gaat. Hij/zij blijft netjes zijn of haar werk doen. De werkgever hoeft vooralsnog niet bang te zijn. Zeker bij Defensie prevaleert de ‘can do’ mentaliteit, het werk wordt niet neergelegd. Ik weet het, we hebben geen stakingsrecht en we zijn niet van de petjes. Harde acties doen wij in het veld, niet zijnde het Malieveld. Echter, als het kabinet blijft volharden dan zal ook bij Defensie het arbeidsvoorwaardenoverleg, net zoals bij de sectoren Politie en Rijk, worden stilgelegd. En dit acht ik niet ondenkbeeldig.

Reacties

Met prikkelende stellingen betrok de voorzitter KVMO de zaal bij zijn Jaarrede. Hieronder enkele opvallende reacties:

Op de stelling *De KM is nu al niet meer op haar taak berekend*:

- ‘Beter is ons af te vragen wat onze taak is of zou moeten zijn’

Op de stellingen *Zichtbaarheid vergroot het draagvlak voor Defensie* en *Groter draagvlak vermindert de bezuinigingen op Defensie*:

- ‘We moeten ons niet blindstaren op de effecten van grotere zichtbaarheid. Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen zichtbare effecten zijn’.
- ‘Niet Defensie moet zichtbaar worden, maar de vijand. Dat heeft veel meer effect’
- ‘We moeten niet vergeten dat het creëren en vergroten van draagvlak een proces van jaren is’

Foto impressie van de 101e Algemene Vergadering

‘Naar aanleiding van Marineblad nr. 3, 2015 en de actuele ontwikkelingen rond het defensiebudget heb ik het volgende op te merken.

Nu de veranderingen in de internationale veiligheidssituatie hebben geleid tot een politieke bereidheid om meer geld voor Defensie vrij te maken, is het jammer dat hierbij vrijwel uitsluitend sprake is van een soort koehandel over zakken met geld: ‘Defensie vraagt een miljard en de politiek biedt 250 miljoen’.

Naar mijn mening zou het veel meer moeten gaan over het operationele/bedrijfsmatige product, en de verbetering hiervan die met een extra financiële injectie kan worden bereikt. Een bedrag van honderden miljoenen lijkt veel, maar of het ook veel zoden aan de dijk zet valt slechts te bepalen als er inzicht bestaat in wat de diverse activiteiten van de Defensie aan kosten met zich meebrengen.

Weliswaar verschijnen er in de pers berichten over tekorten en extra behoeften bij de krijgsmacht die opgelost dan wel gehonoreerd zouden moeten worden. De relatie met de hoeveelheid geld die beschikbaar gesteld wordt is echter volkomen onduidelijk. Intern Defensie gaat dit verhaal misschien niet (helemaal) op, maar het gaat er om dat deze informatie

ook door de burger en de politiek wordt opgepikt, ofwel bij de partijen waar een positieve insteek en een fiat voor een budgetverhoging uiteindelijk vandaan moeten komen. Wat er dus naar mijn mening moet gebeuren is dat het door Defensie gevraagde miljard wordt vertaald naar een overzicht van concrete verbeteringen bij de krijgsmacht die met dat extra geld gerealiseerd zouden kunnen worden met daarbij de negatieve gevolgen van het niet toekennen van dit bedrag.

Bij deze verbeteringen moet vooral een duidelijke relatie gelegd worden met de veranderingen in de internationale veiligheidssituatie. Vervolgens moeten ook de consequenties worden geschetst van het slechts gedeeltelijk toekennen van dit bedrag, in die zin dat moet worden aangegeven welke verbeteringen in dat geval noodgedwongen achterwege blijven. Uitsluitend hanteren van de argumenten dat meer geld naar Defensie leidt tot verbetering van de organisatie en in grotere mate voldoen aan de NAVO-norm lijkt me wat al te gemakkelijk.

Op die manier ontstaat er een discussie over meer of minder capaciteit/ inzetbaarheid van de krijgsmacht waarbij de benodigde financiële middelen een afgeleide zijn in plaats van een startpunt.’

KTZ b.d. M.D. Valentijn

CARTOON

column

Lalala....GELD! Een luie straatmuzikant, volgens een oude grap van cabaretier Hans Teeuwen. Het zou ook Defensie kunnen zijn, nu eindelijk het tij gekeerd is. De Algemene Rekenkamer schrijft het zwart op wit, Kamerleden erkennen het en journalisten zien het: Defensie is door het ijs gezakt. Jarenlang uitgewoond door bezuinigingen en inmiddels door een gebrek aan alles tot weinig in staat.

De onderhandelingen zijn gaande over hoeveel geld Defensie erbij zou moeten krijgen in de Prinsjesdagbrief. Dus wat is logischer dan nu, als er eindelijk draagvlak lijkt te zijn voor een investering, met open handen klaar te staan. En de boodschap: graag een miljard, niet minder.

De politiek – die defensie tot op het bot heeft afgebroken – is echter geen ‘board’ die rationeel overweegt hoe op de lange termijn Nederlandse belangen het beste te kunnen behartigen. Politiek is ego’s, emoties, onderhandelingen en compromissen, veel crises en honderd goede manieren om een enkele euro uit te geven. Wisselwerking tussen kabinet en Kamer. Maar politiek is ook gunnen. Leven we in onzekere, complexe tijden maar vinden we de AIVD te eigenwijs en geheimzinnig? Dan een derde van het budget eraf. Vinden we het vervolgens misschien toch een onverstandig besluit? Dan weer alles binnen twee jaar terug, met iets erbij. Onlogisch, maar zo werkt het systeem. Overal ter wereld, en altijd al gedaan. Extra geld moet Defensie gegund worden, en dat vergt een juiste opstelling.

‘Extra geld moet Defensie gegund worden, en dat vergt een juiste opstelling’

Nu heerst er terecht wat frustratie binnen Defensie. Van 18 fregatten naar 6, van 13 Orions naar nul. Of van 900 tanks naar nul. Maar als de baas zegt ‘we gaan het voortaan met zes in plaats van tien fregatten doen’, dan is het niet aan de Marine om te antwoorden: maar we hebben er tien nodig. De enige juiste repliek: prima, hiermee kunnen we dit nog wel doen, en helaas dat niet meer. Belangrijk voor nu is beginnen met een schone lei. De politiek heeft alles afgebroken? Inderdaad, maar zand erover, tabula rasa, daar is het de politiek voor. Overigens was het ook bij andere departementen vroeger allemaal meer en beter; kijk maar naar het onderwijs, de ambassades. En deze staan nu ook in de rij.

Dus wat moet Defensie nu doen? Niet pleiten voor meer geld. Dat is een taak voor CEO’s van bedrijven, ngo’s, denktanks, en ook Henk en Ingrid. Maar vooral is het geen taak voor generaals en admiraals b.d., die denken dat dit het moment is om de tanks en fregatten terug te krijgen. Buitenstaanders hebben meer geloofwaardigheid. Voor militairen is het simpel: de frustratie van afgelopen jaren inslikken, loyaal zijn, professioneel optreden en de beste willen zijn in wat ze doen. Met het devies van Michiel de Ruyter, ‘de heeren hebben mij niet te verzoeken maar te gebieden’.

Dan wil de politiek wel investeren. Want naast de wetmatigheid van de wisselvallige politiek leert de geschiedenis een andere les. Uiteindelijk kan geld moderne wapens en uitrusting kopen, maar zonder *esprit de corps* en moed is een krijgsmacht toch niets waard.

Mr. S. (Sergei) Boeke,
voormalig marineofficier,
is onderzoeker aan de
Universiteit Leiden, Campus
Den Haag.

BOEKEN

Vijand van de Russische staat

Auteur : Bill Browder

Uitgever : Atlas Contact
Amsterdam, 2015

Omvang : 432 blz.
geïllustreerd

Prijs : € 24,99

ISBN : 978 90 450 2603 9

Dit boek is uit het Engels vertaald; de oorspronkelijke titel is *Red Notice*. Een *Red Notice* is een door Interpol uitgevaardigd bericht waarin om de arrestatie en uitlevering van een gezocht persoon wordt gevraagd. Dit is in het Neder-

lands nauwelijks te vertalen maar het komt er op neer dat er zo’n *Red Notice* over Browder is uitgevaardigd en later weer is ingetrokken.

Op de voorkant van het boek staat een opmerking van Garry Kasparov: “Onmisbare blik op de brute realiteit van het Poetin-regime”. Dit is dan ook eigenlijk de dringende boodschap! Het autobiografische boek begint met een beschrijving hoe Browder, voor hem totaal onverwacht, de toegang tot Rusland wordt ontzegd; hij wordt zonder enige uitleg ruim 15 uur op het vliegveld vastgehouden en vervolgens teruggestuurd naar Londen. Hierna volgt een uitgebreide en spannende uiteenzetting hoe Browder, als kleinzoon van de voorzitter van de Communistische partij in de Verenigde Staten, als hedgefundmanager een financieel imperium heeft opgebouwd in Rusland na het omvallen van het IJzeren Gordijn terwijl hij deels in Londen en Moskou woonde.

Begin deze eeuw weet hij enkele Russische oligarchen de voet dwars te zetten. Deze vechten terug maar na succes voor Browder worden de regels van het spel gewijzigd. Hierna beschouwt de top van Rusland Browder als een bedreiging voor Rusland. Een maand nadat één van Browders advocaten, Sergej Magnitski, een gigantische misdaad openbaar heeft gemaakt waarbij Poetin zelf betrokken is, wordt Sergei opgepakt, gearresteerd, gemarteld en na een jaar in de gevangenis vermoord. Omdat Magnitski zijn belevenissen uitgebreid heeft gedocumenteerd, maakt Browder hem het zichtbare slachtoffer van de heersende misstanden. De moord grijpt Browder diep aan en hij wordt van een hedgefundmanager een overtuigd mensenrechtenactivist. Hij begint een vastberaden en succesvolle kruistocht om de misdadigers aan te vatten. Binnen Rusland lukt dit niet, maar daarbuiten des te meer. Hij ontdekt dat films op YouTube een geweldig middel zijn

en door zijn lezingen overtuigt hij velen. Uiteindelijk wordt in 2012 in de VS de Magnitski-wet aangenomen en niet lang daarna volgt de Europese Unie met een gelijksoortig besluit. Hierdoor kunnen nu dit soort misdadigers aangepakt worden door visa te weigeren en financiële middelen te blokkeren.

Tijdens de Olympische Winterspelen in 2014 hebben we Poetin als een vriendelijk glimlachende gastheer kunnen ervaren, waarschijnlijk ook het beeld dat hij graag van zichzelf ziet. In dit boek wordt een totaal ander beeld van deze heerser geschetst, een meedogenloze man die over lijken gaat.

Een boek als dit is voor ons een ‘must’. Hoe meer mensen er kennis van nemen, hoe beter. Want zeker na Oekraïne, kunnen wij in het Westen niet genoeg informatie over Rusland tot ons nemen.

KLTZ b.d. mr O.W. Borgeld

ADVERTENTIE

Plaats uw selfie met gerecht in het nieuwe Grand Café op Facebook, laat deze bij de kassa zien, like daarbij De Marineclub op Facebook en ontvang uw eerste drankje gratis.

Via Twitter mag ook, @DeMarineclub

SOCIAL MEDIA ACTIE
Tot 30 September 2015

twitter

LIKE US ON
facebook

MARINECLUB

0223 614225/657688

MARINECLUB@MINDEF.NL

WWW.MARINEOFFICIERSCLUB.NL

Met de aanstaande opheffing van de Marinekazerne in Amsterdam sluit onze hoofdstad, voormalig admiraliteitsstad, een historisch hoofdstuk af. De Koninklijke Marine zal vanaf dat moment niet meer zichtbaar zijn in de Amsterdamse samenleving. Gelukkig blijken andere marinesteden, waaronder Rotterdam, Den Helder, Den Haag en Vlissingen, zich wel bewust van hun marinehistorie en de waarde van de KM voor hun stad. Het Marineblad geeft hen, bij monde van hun burgervaders, de gelegenheid de hedendaagse relatie met de Koninklijke Marine voor het voetlicht te brengen.

Waar is Den Helder mee bezig?

Of beter, waar zijn de Koninklijke Marine en Den Helder mee bezig? Het militair vliegveld De Kooij bleef open, terwijl er toch jarenlang over sluiting werd gesproken? Wat doet een offshore-schip aan een steiger van de Koninklijke Marine.

Wat doet dat bord Techniekcampus toch op het KIM? En Venko bij het Marinebedrijf? Zal die mooie kustwachtstoren tegenover Landsend alleen voor militaire of ook voor civiele schepen worden gebruikt? Zou toch zonde zijn als...

Inderdaad, de Koninklijke Marine en Den Helder zoeken elkaar steeds vaker op. Waar samenwerking loont zetten we dat in gang. Meest herkenbare voorbeeld: Heersdiep, het nieuwe zwembad. Het zou verspilling van belastinggeld zijn geweest als de gemeente een zwembad had ontworpen en de Koninklijke Marine een paar honderd meter verder een duiktoren had gebouwd. Beter was het om samen een plan te maken. Aldus geschiedde en nu staat er een prachtige accommodatie waar iedereen plezier aan ontleent. Nog een voorbeeld: de samenwerking tussen de civiele - en marinebrandweer. Als je een brand hebt wil je geholpen worden. Wie je brand komt blussen zal je op dat moment een zorg zijn en later waarschijnlijk ook. Dus komt nu de brandweer die het dichtst bij je in de buurt is.

Bovendien, de brandweerlieden van de Veiligheidsregio en de Koninklijke Marine kunnen breder worden ingezet, meer trainingen krijgen en op die wijze zorgen voor meer veiligheid mits ze goed op elkaar ingespeeld raken. Uiteraard gebeurt dat. Daardoor worden procedures beter op elkaar afgestemd en kunnen ook de investeringen worden gedeeld.

Terug naar de voorbeelden aan het begin van dit artikel. Het klopt dat jarenlang het voortbestaan van Militair vliegveld De Kooij onder vuur lag. Sluiting zou geen slimme keuze zijn. Immers voor het helikoptertransport van en naar de schepen ligt de luchthaven ideaal. Het maakt hierbij geen verschil of het nu een marineschip of civiel schip is. Verder gaan er veel vluchten met personeel van en naar boorplatforms. Voor Nederland als geheel is deze luchthaven goed voor duizenden arbeidsplaatsen. Bij de start van de discussie over de toekomst van de luchthaven viel het op dat er geen integrale afweging werd gemaakt: Defensie moest 1 miljard bezuinigen, linksom of rechtsom. Uiteindelijk lukte het om samen met de Koninklijke

Koen Schuiling, burgemeester gemeente Den Helder

'Uit alles blijkt dat de intensieve relatie tussen de Koninklijke Marine en Den Helder voor beide profijtelijk is'

Marine en de provincie tussen de oren te krijgen dat deze sluiting *pennywise but poundfoolish* was. Het verhaal van het kind met het badwater. Nu is bereikt dat de luchthaven tien jaar een businessplan kan uitwerken. Dat geeft rust en intussen kunnen ook de militairen volop gebruik blijven maken van deze mooie infrastructuur.

In de zeehaven wordt ook steeds intensiever samengewerkt. De Koninklijke Marine heeft ruimte nodig en niet weinig ook. Bovendien, we weten sinds kort weer hoe snel de internationale situatie kan veranderen. Met andere woorden: zuinig omspringen met steigers, kades en gebouwen. Maar toch, is het nu handig dat er boeien op een kade liggen? Moet je niet, als de civiele kant vol ligt en er geld te verdienen is door meer schepen binnen te halen, kijken wat er "aan de overkant" mogelijk is? Zou je niet tot een veel optimalere verdeling van schaarse ruimte kunnen komen door samen te plannen? Dat gebeurt nu. De zogenaamde Rijkswaterstaatkade wordt vrij gemaakt voor bedrijvigheid en een studie naar verdere optimalisaties is in wording.

Kon je vroeger bij wijze van spreken ergens een bedrijf neerzetten en personeel werven, nu moet je meer bieden. Opleiden is een permanent proces en bij een hightech bedrijf als het Marinebedrijf hoort ook onderzoek. Werknemers eisen dat ook. Om het maar simpel uit te drukken: zorg voor een sexy omgeving. Dat wil zeggen dat er in de buurt volop kansen zijn om je als werknemer te verbeteren en betere producten te maken. Dat is precies de insteek die we kiezen. Op het KIM worden opleidingen aangeboden met civiel effect. De studie is dus niet alleen relevant voor een loopbaan bij de marine maar ook in de burgermaatschappij. Sterker, onderdelen van de studie

naar olie- en gaswinning in alle facetten, vinden op het Koninklijk Instituut plaats. Waarom ook niet? Dat geldt ook voor de bedrijvigheid en onderzoek rond het Marinebedrijf. Veel producten en processen worden permanent verbeterd. Dat is natuurlijk niet alleen relevant voor de marine, maar ook in de civiele sector. Denk aan verf of aan logistieke processen. Er worden zelfs proefschriften geschreven bij het Marinebedrijf! Goed dus om steeds op zoek te gaan naar bedrijven die elkaar over en weer kunnen versterken. Dat is wat nu plaatsvindt.

Deze reeks van voorbeelden is moeiteloos uit te breiden. Alles staat of valt met een goed woon- en leefklimaat in Den Helder. Dat is de reden dat er volop wordt geïnvesteerd in de binnenstad en de wijken. Zo is het nieuwe theater op Willemsoord, de voormalige Rijkswerf, dit najaar klaar. De nieuwe bibliotheek opent volgend jaar de deuren. In het centrum worden winkels opgeknapt en is een park aangelegd. Wie lange tijd niet in Den Helder is geweest, kijkt zijn ogen uit. We zijn er nog niet maar het is ook jammer als je de boot mist door de ontwikkeling niet te ervaren. Het is een boeiende reis die de stad maakt.

Uit alles blijkt dat de intensieve relatie tussen de Koninklijke Marine en Den Helder voor beide profijtelijk is. Dat is ook de ondergrens, waarbij je niet van dingetje naar dingetje moet hoppen maar het brede perspectief voor ogen moet hebben. Daarnaast moet je je partners kiezen. Rijk en provincie werken volop mee en het is vooral de woningcorporatie die veel investeert in de leefbaarheid van de stad. Dit uiteraard naast overige investeerders. Bedrijven in de regio profiteren natuurlijk mee van een stimulerend arbeidsklimaat en een beter imago.

Natuurlijk zijn er nog wensen. Belangrijk is dat hetgeen in gang is gezet wordt versterkt. Dus, meer bedrijven, meer opleidingen, meer onderzoek, meer samenwerking. Dat geeft ook het vertrouwen dat de relatie niet bedreigend is. Dat lijkt een vreemde opmerking maar het is wel een sentiment dat af en toe opduikt. Voorts, wie door de oogharen naar de diepzeehaven kijkt kan zich voorstellen welke ruimte gecreëerd kan worden als schepen voor in plaats van in de haven kunnen draaien. Voordeel: je hoeft niet uit te breiden in kwetsbare natuurgebieden. En wellicht is er nog meer kaderuimte te maken op Harssens. Dus, er zal de komende maanden ook nog het nodige onderzocht worden. De uitvoering van de onderzoeksresultaten bepaalt vervolgens de agenda tot 2020. De insteek is steeds te werken met concrete acties en vertrouwenwekkende stappen.

Zoals gezegd we zijn er nog niet maar Den Helder ligt wel op koers. We verzilveren de kansen aan zee!

Waar is Den Helder mee bezig? Goed bezig!

Zoektocht naar Korpsgeest

Bij de zoektocht naar Korpsgeest mag degene die aan de wieg heeft gestaan van het Korps Mariniers niet ontbreken. De verdiensten van onze grote zeeheld Michiel Adriaenszoon de Ruyter voor Defensie en het vaderland zijn omvangrijk en, door de hernieuwde aandacht dit jaar vanwege de film 'Michiel de Ruyter', bij een steeds groter publiek bekend. Hoe en wanneer zou De Ruyter de Korpsgeest hebben ervaren? Hoe zou hij hem omschrijven?

Tegenwoordig is de grens tussen leven en dood vager dan wetenschappers dachten. Het blijkt dat een dode een tijdje na de laatste hartslag tekenen van bewustzijn vertoont. (Wetenschap in beeld 16-06-2014).

Anderen menen dat de overledene, zolang er over hem gesproken wordt nog in een soort van kamer verkeert waar men even de gordijnen kan open doen om met hem

te spreken.¹ Het Marineblad kreeg de exclusieve mogelijkheid de gordijnen even te laten verschuiven en sprak met de Admiraal.

Als 'contact'personen traden op ir. Frits de Ruyter de Wildt, nazaat van de admiraal en voorzitter van de Stichting Michiel de Ruyter, en KTZ b.d. Peter R. Wouters, (oud artillerie officier). Wij danken hen zeer voor hun bemiddeling bij het gesprek.

Michiel Adriaenszoon de Ruyter

Geboortedatum 24 maart 1607 te Vlissingen

Overleden 29 april 1676 na de Slag bij de Etna, toen bij Michiel een deel van zijn linkervoet werd afgeschoten en zijn gehele rechterbeen

Verdiensten Van Admiraal Michiel Adriaensz de Ruyter is bekend dat hij als innovator aan de basis heeft gestaan van de oprichting van het Korps Mariniers. Naderhand heeft zich dat overal in de wereld herhaald bij andere marines. Ooit heeft Michiel 26 Hongaarse predikanten, die gevangen zaten op Spaanse schepen na moeizame onderhandelingen vrij gekregen. Tot op de dag van vandaag wordt dit herdacht door de reformatorische gemeenschap in en buiten Hongarije. Maar zijn meest bijzondere verdienste aan zijn 'geliefde vaderland' is wel een voortreffelijk leiderschap, inspirerend, innovatief en integer, gedurende meer dan twintig jaren als vlagofficier - in de ene oorlog na de andere, en ook nog met heftige politieke beroeringen aan het thuisfront; een onvoorstelbare slijtageslag en een ongeëvenaarde prestatie.

Admiraal, wanneer ging u voor het eerst het water op?

'Ik ging als 11-jarige in 1618 naar Brazilië, maar in 1623 bij Bergen op Zoom³ heb ik eigenlijk mijn eerste amfibische vorming gehad als marinier. Deze EVO "avant la lettre", toonde aan dat je vanaf schepen militairen landingen kon laten uitvoeren op het vaste land. Via de waterwegen, de transportwegen van toen, werden de meeste verplaatsingen uitgevoerd. De Spanjaarden waren dat niet gewend. Voor hun was het water een obstakel.'

Waarom een Korps Mariniers oprichten?

'Als 15-jarige, bij het beleg van Bergen op Zoom door de Spanjaarden, zag ik dat het ontzettend praktisch was om militairen vanuit schepen op land te projecteren. Twee jaar later, tijdens de voettocht door Frankrijk, ontdekte ik dat het goed is dat een eenheid zichzelf langdurig autonoom kon blijven handhaven. Tegenwoordig zou u dit omschrijven als expeditionair optreden.

Gedurende de walvisvaart (1634-1635) stelde ik vast dat het meenemen van bakstenen als ballast handig was tijdens de vaart. Je neemt iets mee dat je tijdens de reis ei-

genlijk alleen nodig hebt voor de stabiliteit van het schip, maar aan de wal kan je het gebruiken om een fort te bouwen. Vergelijk het met de mariniers, je had ze niet echt nodig als bemanning, maar wel als je aan land moest.

Het organiseren van een Korps gaf mij energie. Dat ik als de uitvinder van het Korps word beschouwd is misschien te veel eer; hier en daar waren er al speciale mannen aan boord om man tegen man gevechten aan te gaan. Maar het goed organiseren van het Korps durf ik wel mijn verdienste te noemen.

Tijdens onze eerste gevechten met de Engelsen ontdekte ik dat zij hun "Landmacht Generaals" naar zee haalden. De generaals brachten nieuwe tactieken aan boord. In linie varen bijvoorbeeld. Dat kan ik beter organiseren, dacht ik bij mezelf. Het is eigenlijk hetzelfde met het vlaggenzeinen, dat zag ik bij de Britten, maar dat kon veel beter. Voor het lieve vaderland probeerde ik mijn ideeën te implementeren en steeds te verbeteren.

Met mijn ondercommandanten had ik vooraf altijd uitgebreid overleg. Ik vond het belangrijk om aan iedereen

De 'contact'personen met Michiel de Ruyter. Links Frits de Ruyter de Wildt en rechts Peter Wouters.

goed te vertellen wat zijn taak zou zijn gedurende de slag. Het moest bijdragen aan het resultaat in het algemeen belang. Ik liet oefenen, veel "skills and drills" zouden jullie zeggen.'

De huidige Korpswaarden zijn kracht, toewijding en verbondenheid. Was u daar naar op zoek?

'Nee, niet echt. Ik moest een probleem oplossen, een opdracht uitvoeren. Ik moest voor mijn opdrachtgevers een fort innemen: dat was het doel. De volgende vraag die ik mezelf stelde: hoe doe je dat zo effectief mogelijk? Bij de oplossing van het probleem moest mijn vloot in tact blijven, ik mocht niet verliezen. Dat was een strategische keuze. We hadden militairen nodig die vanaf de schepen konden worden ingezet. Je kunt wel vanuit zee blijven schieten op een fort, maar je hebt mensen nodig om dat fort in te nemen.

'Mijn feitelijke drijfveer is steeds geweest: ik moet voor het vaderland de klus klaren'

Mijn feitelijke drijfveer is steeds geweest: ik moet voor het vaderland de klus klaren. Dat daaruit zo iets als kracht, toewijding en verbondenheid ontstaat is natuurlijk fantasie. Deze waarden helpen bij de verovering van de forten. Terwijl, als er weinig forten moeten worden veroverd, diezelfde *esprit de corps* van eminent belang is om de inzetbaarheid bij de mannen vast te houden. Vaak wordt in tijden van vrede gedacht dat we de mariniers, de krijgsmacht niet meer nodig hebben. Ik weet wel beter, heren! In 1648 was er de Vrede van Münster. We inden het vredesdividend. Vier jaar later hadden we de Engelsen op ons nek. Ik zou de huidige regering graag nog eens adviseren. Als ik nu naar het oosten kijk, dan denk ik wel eens...'

Welke 'korpsfilosofie' kenmerkte dat beginnende Korps?

'Voor mij waren altijd belangrijk: wat is het probleem, wat is de opdracht? Als die voor mij duidelijk waren gaf ik een heldere intentie. In een bespreking werden de ver-

schillende doelen aan ondercommandanten toebedeeld. Nu heet dat, zo hoor ik wel eens; *Mission Command*. De ondergeschikte commandanten wisten op een bepaald moment wat zij moesten doen. Aan de slag, dingen doen. Niet zelden verbleef ik buitengaats en liet ik mijn ondercommandanten het werk doen.'

Kunt u een voorbeeld geven waarin voor u persoonlijk de Korpsgeest tot uiting kwam?

'Kijk, de bemanning van een schip moet een eenheid zijn, je bent tenslotte aan boord, dat is duidelijk een team. Je bent altijd, met goed en slecht weer, op elkaar aange-wezen. Je zult alles met elkaar moeten doen. Je kunt niet weglopen van elkaar. Er is ziekte aan boord, kommer en kwel. Iedereen is afhankelijk van elkaar, kijk, ik vaar al van af mijn elfde, dus ik weet wel wat er aan boord nodig is. Maar wij wilden ook een eenheid kweken, een "happy ship" laten ontstaan. Met elkaar iets speciaals voelen.

Ik voelde de pijn bij het overlijden van de gebroeders De Witt en heb een traan moeten laten bij de begrafenis van Maarten Tromp. Ik bewonderde Tromp. Dan voel je (toch

Kopergravure van Michiel de Ruyter, maker J. van Somer.

wel) iets wat ik moeilijk onder woorden kan brengen. Korpsgeest, wellicht?

Bij de bestorming van het fort Nyborg in 1655 voelde ik ook iets van Korpsgeest. De tweede dag ben ik samen met iedereen aan de bestorming begonnen. Ik zag het als mijn plicht om, na de mislukking van de eerste dag, nu zelf de mannen voor te gaan. Ik diende tenslotte het vaderland en wilde laten zien dat ik er ook bij hoor. Het hoort bij je functie, soms moet je een voorbeeld stellen.'

Wat is dan die Korpsgeest?

'Moedig optreden, het als je plicht zien om gezamenlijk dingen te doen. Plichtsbetrachting, toewijding als waarden van de Korpsgeest. De kracht kreeg ik ook wel door mijn geloof. Ik diende het vaderland. Ik werkte niet voor een "private compagnie", organisatie, ik was een dienaar. Ik zette mij niet in om persoonlijk gewin najagen, maar om het gezamenlijk belang te dienen en een goed voorbeeld te stellen. Voorbeeldgedrag is zeer belangrijk. Daarnaast te allen tijde integer handelen. Sterallures passen daar niet bij.'

Is er een mariniers mantra?

'Wij zijn er klaar voor. Dat kan echt overal ter wereld. Qua Patet Orbis.'

Meer weten en lezen over Michiel de Ruyter

Frits de Ruyter de Wildt verzorgt lezingen en workshops:

www.fritsderuyterdewildt.nl

- R. Prud'homme van Reine, "Rechterhand van Nederland", Arbeiderspers, 1996
- J.R. Jones, "The Anglo-Dutch Wars of the 17th Century", Longman, London & New York, 1996
- Ch. Wilson, "Profit & Power, a study of England & the Dutch Wars", Nijhoff, The Hague, Boston, London 1978
- R. Hainsworth & Chr. Churches, "The Anglo-Dutch Naval Wars 1652 – 1674", Sutton Publ., 1998
- Peter Padfield, "Maritime Supremacy and the Opening of the Western Mind – Naval Campaigns that shaped the modern World, 1588 – 1782" John Murray Publ., 1999
- C.R. Boxer, "The Dutch Seaborne Empire. 1600-1800", Penguin Books Ltd, 1990

Noten

- 1 Voorgeborchte, in de RK traditie ooit een voorkamer van het hiernamaals.
- 2 Ook geraadpleegd website www.deruyter.org.
- 3 In september 1623 deed de jonge Michiel de Ruyter per schip Bergen op Zoom aan, en nam het kamp van Spinola onder vuur. Bron: boek Arthur Scheijde, uitgave 13 juni 2015.

ADVERTENTIE

Bier 1665: van mariniers voor mariniers

en voor iedereen die het Korps een warm hart toedraagt!

Het Korps Mariniers bestaat 350 jaar. Dat wordt dit jaar gevierd. Reden voor oud-mariniers Barry Scheurwater en Michiel van der Pols om een speciaal Rotterdams elite bier te laten brouwen: Bier 1665. Een prachtig idee dat eind 2014 ontstond en nu op het punt staat realiteit te worden.

Barry en Michiel in actieve dienst in 2007.

Eens marinier, altijd marinier

Barry en Michiel kwamen in 1995 op voor de opleiding tot officier van de mariniers. Na de opleiding startten zij hun carrière bij de operationele eenheden in Doorn. Barry grotendeels bij de para- en patria getrainde eenheden van het toenmalige Eerste Mariniersbataljon. Na onder meer een inzet in Bosnië en een jaar op Curaçao verliet hij na jaren trouwe dienst als S-1 van het bataljon het Korps. Michiel werd uitgezonden naar Irak en vervolgde zijn carrière na plaatsing op Aruba bij de Bijzondere Bijstandseenheid (BBE, tegenwoordig UIM). Hij doorliep daar meerdere functies en verliet na ruim 12 jaar als Opvolgend Commandant BBE de baas. Ondanks hun drukke levens en verschillende carrières verloren de twee elkaar en het Korps nooit uit het oog.

Het idee

Onder het genot van een biertje, hoe kan het ook anders, ontstond eind vorig jaar bij Barry en Michiel het idee om iets terug te geven aan hun geliefde Korps. Hoe geweldig zou het zijn om samen te werken aan een cadeau voor het aanstaande jubileum? Michiel speelde al langer met het idee om zelf bier te brouwen en dus was al snel duidelijk

delijk wat het zou moeten worden: Een speciaal voor het Korps gebrouwen bier! En het moest zoveel mogelijk een Rotterdams product worden; Rotterdam en de mariniers hebben tenslotte een innige band. Dit jaar is het ook 75 jaar geleden dat de 'Zwarte Duivels', zoals de mariniers toen werden genoemd, de Maasbruggen verdedigden. 'Niet voor niets dat de 350^e verjaardag in de Maasstad wordt gevierd', aldus Michiel. Als Stadsmarinier is hij al enige jaren werkzaam in Rotterdam en weet hij met hoeveel respect de Rotterdammer naar het Korps Mariniers kijkt. Een stad die ook heel graag iets terug wil geven aan 'zijn' mariniers dus.

Brouwerij Noordt

Het laatste zetje om het idee daadwerkelijk uit te voeren, kregen de twee mannen toen bleek dat in 2015 een nieuwe oer-Rotterdamse brouwer zijn deuren ging openen. Brouwerij Noordt, gevestigd in de oude brandweerkazerne aan de Zaagmolenkade, neemt het brouwen van 1665 voor haar rekening. Op de vraag of meesterbrouwer Peter Rouwen een speciaal bier voor de mariniers wilde stellen antwoordde hij meteen positief. Peter: 'Ik voel me

vereerd en trots om een mooi bier te mogen brouwen voor de mannen die zo heldhaftig vochten voor het behoud van mijn geliefde stad.' Speciaal voor de verjaardag van het Korps maakt hij een India Pale Lager. Een bier dat is afgeleid van de India Pale Ale, dat in de 17^e eeuw al speciaal voor Britse zeelieden werd gebrouwen.

Het bier

Rouwen stelt, op basis van de verhalen van de twee mariniers, een uniek biertje samen. 'Het bier moest voor echte mannen zijn', zo gaven Michiel en Barry aan. 'Maar wel een bier waarbij je het niet bij eentje laat.' Een India Pale Ale heeft een aardige hoeveelheid hop in zich. Dat was in de 17^e eeuw nodig om het bier onbedorven aan de andere kant van de wereld te krijgen. Het bier kende ook een hoger alcoholpercentage. 'Daar heb ik als brouwer nu net een kleine aanpassing gedaan', zo vertelt de Rotterdammer. 'De hoeveelheid alcohol is iets lager dan bij een India Pale Ale. En dus is het meer een India Pale Lager. Een bier met een *bite*, een mooie afdrank en licht genoeg om er met je maten meer dan één te drinken.'

Het pakket 1665

Vervolgens is hard gewerkt aan de uitvoering. Met enige trots vertelt Barry dat op de fles de Tocht naar Chatham, het eerste wapenfeit van het Korps, op de voorzijde pronkt. 'Ook het Korpseembleem en de wapenspreuk Qua Patet Orbis kunnen natuurlijk niet ontbreken.' Op de achterkant maakt een eerbetoon aan de oprichter van het Korps Mariniers, admiraal Michiel de Ruyter, het geheel af. Ook de fles is bijzonder. De Belgische kroonfles heeft niet de standaard 0,33 liter afmeting, maar is 0,75 liter. Barry: 'De fles wordt geleverd in een houten kistje. Het kistje wordt door ons zelf gemerkt met een zelf ontworpen brandmerk '1665'. Het pakket wordt afgemaakt met twee unieke glazen met daarop ook het logo van 1665. Er wordt een beperkt aantal van dit soort pakketten samengesteld. 'We maken een gelimiteerde set van precies 1665 pakketten die we verkopen op naam', aldus Barry. 'Iedereen heeft dus zijn eigen pakket met uniek genummerde fles en bijbehorende glazen. Als de 1665 pakketten zijn verkocht, dan houdt het op.' De cadeaupakketten

ter ere van het 350-jarig bestaan zijn daarna niet meer te koop.

Voorverkoop

Het ontwikkelen en 'uitrollen' van het speciale bier is een prijzige aangelegenheid. 'We zijn eind april een soort *crowdfundings*actie gestart. Een online voorverkoop, waarbij iedereen één of meer pakketten kan bestellen. Met de inkomsten die zo gegenereerd worden, kunnen we Brouwerij Noordt hopelijk snel de opdracht geven om de eerste ketel te brouwen.'

De introductie

Op 3 september staat de officiële introductie van het bier gepland. Bij de start van de Wereldhavendagen in Rotterdam wordt het eerste vat geslagen. Dat gebeurt op het terrein van Brouwerij Noordt, zodat alle genodigden kunnen zien waar het bier precies is gebrouwen.

Dutch Marine Rowing Challenge (DMRC)

Er is een andere belangrijke reden waarom het biertje er moet komen. 'We ondersteunen met ieder verkocht pakket de mannen van de Dutch Marine Rowing Challenge', licht Barry toe. 'Hoe meer pakketten we verkopen, hoe hoger het bedrag dat we kunnen doneren. Met dat geld ondersteunt DMRC mariniers die in de problemen zijn, bijvoorbeeld door een missie die ze hebben gedaan.' Een logische stap voor Michiel. 'Als marinier ben je gewend voor elkaar te zorgen. Altijd en overal op de wereld.' Het is voor Marcel Jongmans, bij het project betrokken als communicatie-expert, een van de redenen waarom dit voor hem een bijzonder project is. 'De onderlinge betrokkenheid bij elkaar en het Korps is enorm groot. Voor een marinier misschien de normaalste zaak van de wereld, maar voor een buitenstaander als ik inspirerend en mooi om te zien.'

Wilt u meer weten of de avonturen van het team bier 1665 volgen? Ga dan naar www.bier1665.nl of volg de heren op: www.facebook.com/1665elite

• LEZERSACTIE! • LEZERSACTIE! • LEZERSACTIE! • LEZERSACTIE! •

Bij bestelling van een pakket via www.bier1665.nl/store maakt u als lezer van het Marineblad kans op 1 van de 3 gratis pakketten!

Beantwoord de volgende vraag:

- Welke oorlogsbuit maakte de Nederlandse marine na de Tocht naar Chatham in 1667?

Mail uw antwoord, en uw volledige naam en adresgegevens, uiterlijk 15 juli 2015 naar marineblad@kvmo.nl en maak kans op een gratis pakket!

De KVMO verloot uit de goede inzendingen 3 winnaars. Zij ontvangen per e-mail bericht. Over de uitslag van de actie kan niet worden gecorrespondeerd

column

'We vergeten voor het gemak dat de VS in 1956 even lijdzaam waren toen Russische tanks Boedapest inrolde'

Prof. dr. J. (Ko) Colijn is defensiespecialist, directeur van 'Instituut Clingendael', redacteur van Vrij Nederland en hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

De Willy Wortel-afdeling van de Amerikaanse krijgsmacht heet de DARPA. Dat is voluit de Defense Advanced Research Projects Agency. Daar worden de dingen uitgevonden die ervoor moeten zorgen dat Amerika de leidende militaire macht van de wereld blijft. De missie van DARPA is 'to look beyond reality'. Het dominante geluid van vandaag is natuurlijk anders, namelijk dat China en andere BRICS-landen de Amerikaanse hegemonie aan het breken zijn, maar dat valt te bezien.

Alarmpraat, zeggen sommige experts, ook de 21ste eeuw zal een *American Century* worden. Samen met het 'afgeschreven' Europa is de VS ook nu nog altijd goed voor de helft van de wereldproductie en een derde van de wereldhandel. De NAVO, slordig samen te vatten als Amerika en de EU, geeft samen ongeveer duizend miljard dollar per jaar aan militaire zaken, en dat is nog altijd twee derde van wat de hele wereld te besteden heeft.

Ja, daar zitten ook salarissen en uitkeringen bij, maar ook qua wapenproductie is het beeld niet heel anders. De top-100 wapenbedrijven in de wereld telde in het voorlaatste SIPRI-overzicht 68 'NAVO'-fabrikanten, en 32 daarbuiten. Van die laatste 32 waren er bovendien een twintigtal westers georiënteerd (Zuid-Koreaans, Japans, Australisch, Israëliësch, Scandinavisch etc.) en bijvoorbeeld maar zeven Russisch. De actuele cijfers zullen iets nadeliger voor de NAVO zijn, maar wat betreft *hard power* kan bepaald niet van een kanteling worden gesproken.

Hoogleraar Joseph Nye van Harvard, uitvinder van het begrip *soft power*, zeg maar de macht die niet uit de loop van het geweer komt maar het gevolg is van de aantrekkingskracht van spijkerbroek en Ipad, vindt het beeld van China als *10 feet tall* reus en de VS als een daarnaast verschrompelende dwerg 'misleidend en inaccuraat'. We zeggen wel dat alles tijdens de Koude Oorlog anders was, dat we toen nooit zouden hebben weggekeken bij het wangedrag van Vladimir Poetin in Oost-Europa, maar we vergeten voor het gemak dat de VS in 1956 even lijdzaam waren toen Russische tanks Boedapest inrolde, hoe we toekeken bij de nationalisatie van het Suezkanaal door Nasser, en hoe we in 1968 even machteloos waren bij de Sovjet-'broederhulp' tegen de Praagse lente. Oekraïne is een tragedie, maar dus nog geen modern bewijs dat Amerika wegwijnt, er waren altijd al grenzen aan die macht.

Ook qua *hard power* delen de VS voorlopig de lakens uit. Militair kan niemand in de buurt van de VS komen. Nog altijd geeft de VS meer aan defensie uit dan alle BRICS-landen samen. Niet alleen in dollars, maar ook in kwaliteit en toekomst is Amerika wereldleider. Het in maart verschenen DARPA-rapport 'Breakthrough technologies for National Securities' is een catalogus van techno-optimisme en geeft de pessimisten misschien wat hoop.

DARPA schonk de wereld ooit internet, omdat militairen begrepen dat je de oorlog won met het delen van informatie, liefst real time en worldwide. DARPA vond *precision guided munitions* en de *drone*, bedacht *stealth*-vliegtuigen en ontwikkelde *voice recognition*. In 'Breakthrough....' lezen we dat de VS-soldaat straks de vijand in totale duisternis kan zien en uitschakelen voordat hij er erg in heeft, door dikke muren heen kan kijken, GPS-onafhankelijk exact zal weten waar hij is, een app op zijn smartphone zal meegeven die Chinees of Pashtun vertaalt en tolkt.

En de marines? DARPA ontwikkelt onbemande schepen die op de oceanen op onderzeebootjacht gaan, wapensystemen die jaren liggen te slapen op de zeebodem en letterlijk op afstand kunnen opduiken als dat nodig is, en kleine UAV's die vanaf schepen allerlei marinetaken zullen overnemen.

NIEUWSBRIEF 01/2015 VAN DE VERENIGING 'ONDERLINGE BIJSTAND'

Op woensdag 29 april 2015 vond de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Onderlinge Bijstand plaats in het centrum van 's-Hertogenbosch. In totaal namen 60 leden en partners deel aan deze dag, die werd besloten met een vaartocht in open boten over de smalle Binnendieze, door en onder het centrum van de stad.

We ontmoetten elkaar 's ochtends in het fraaie Hotel Central. Het was een drukte van belang voor het hotel, waar de welkijkse markt veel belangstellenden trekt. In de Moriaen Bar werd gezellig bijgepraat door de deelnemers aan deze dag en werd genoten van koffie met een echte Bossche Bol. Tijdig vertrokken de 20 partners lopend naar het Jheronimus Bosch Art Center, waar ze onder leiding van twee gidsen een boeiende rondleiding kregen aangeboden langs de wondere wereld van Jeroen Bosch (ca. 1450-1516). De 40 leden van Onderlinge Bijstand kwamen intussen samen in de Plenaire Zaal van het hotel voor de Algemene Ledenvergadering.

De Algemene Ledenvergadering

De voorzitter gaf een situatieschets van de Vereniging, waarin de steun voor leden in moeilijke omstandigheden centraal staat: andere fondsen bieden financiële steun via Defensie Bedrijfsmaatschappelijk Werk, maar bestuursleden van OB gaan zelf naar de leden toe die om steun vragen. Ook in 2014 is weer een flink aantal steunaanvragen bij het bestuur ingediend, waaronder enkele zware zaken. In vertrouwen wordt advies en begeleiding aangeboden en wordt waar nodig financiële steun verleend.

De notulen van de ALV 2014 en het bijbehorende jaarverslag werden besproken en goedgekeurd. Vervolgens gaf de commissie van onderzoek een overzicht van de financiële controles en bevindingen over 2014. Met applaus werd aan het bestuur decharge verleend over het gevoerde financiële beleid. De penningmeester gaf een mondelinge toelichting betreffende de effectenportefeuille en het voornemen om zo mogelijk een groot deel van het kapitaal in beheer te plaatsen bij een vertrouwde vermogensbeheerder. Dankzij voorzichtig beleggen is het jaar 2014 met een keurige winst afgesloten.

Na 17 bestuursjaren is ons bestuurslid mevrouw Y. van Vliet-Berlee teruggetreden. In al die jaren heeft ze ook gedurende 8 jaar de functie van secretaris OB vervuld. In haar plaats werd mevrouw K. Nuse-Kat gekozen als nieuw bestuurslid. De samenwerking tussen KVMO en OB verloopt voorspoedig. KLTZ H.M.J. van de Burgt, bestuurslid

'Ook in 2014 is weer een flink aantal steunaanvragen bij het bestuur ingediend'

OB en tevens penningmeester KVMO, gaf een uitgebreide toelichting omtrent de huidige CAO-besprekingen. Een enkel onderwerp kwam nog ter sprake bij de rondvraag. De volgende ALV OB zal worden gehouden op donderdag 28 april 2016 te Amersfoort.

Het middagprogramma

Na de ledenvergadering keerden de partners terug van het Jheronimus Bosch Art Center en werd gezamenlijk met de leden een drankje genuttigd in de Moriaen Bar, waarna een heerlijk Indische buffet werd geserveerd in de voor ons gereserveerde lunchruimte. Na het dessert liepen we naar de steiger aan de Molenstraat, waar we in vier open boten inscheepten voor een rondvaart over de Binnendieze. De vier schippers annex gids vertelden tal van wetenswaardigheden over deze kleine oude rivier, die voor een deel onder het centrum doorloopt. Het was een schitterende vaartocht. Na het ontschepen keerden we terug naar Hotel Central: in Tony's Bar werd deze mooie dag besloten met koffie en thee, waarna de leden en hun partners huiswaarts keerden.

10X

AAN HET WOORD

LUITENANT TER ZEE DER 2E KLASSE FLORIS VAN DER SLUYS

Geboortedatum 18 juni 1990
Datum in dienst 12 augustus 2008
Opleiding Lange Officiersopleiding Zeedienst KIM
 Bachelor Militaire Systemen & Technologie
 Profilering Luchtvaarttechniek
Waarom bij de Marine Het avontuur en de afwisseling; het op leeftijd veel verantwoordelijkheid dragen en de cultuur binnen de Marine, waaronder de kameraadschap.

AMBITIE

Ik ambieer een interessante loopbaan met veel verantwoordelijkheid, afwisseling en uitdaging. Veel van de wereld zien en plezier hebben in wat ik doe horen daar ook bij.

BEWONDERING

Bewondering heb ik voor mensen die steeds weer in staat zijn hun grenzen te verleggen door moed, doorzettingsvermogen en passie.

VOORBEELD

Mijn Opa. De manier hoe hij in het leven stond spreekt me erg aan. Altijd een open *view*, veel belangstellingen en een gezonde dosis relativiseringsvermogen. Hij heeft ook bij de Marine gediend en is aan het einde van WOII naar Indonesië geweest met de luchtdoelkruiser Hr. Ms. Jacob van Heemskerck.

ERGERNIS

Mensen zonder visie. Mijns inziens is positief in het leven staan met duidelijke visie *the way forward*. Een kritische houding naar jezelf en de wereld om je heen draagt hier aan bij.

BELANGRIJKE ERVARING

Mijn Kruisreis bij de onderzeedienst aan boord van Hr. Ms. Dolfijn is een ervaring die een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan mijn persoonlijke vorming. In een omgeving als een onderzeeboot leer je snel om te gaan met mensen en zie je hoe een bemanning onder druk, met de op dat moment beschikbare middelen, het beste in zichzelf naar boven kan halen.

MOTTO

Success is not final, failure is not fatal: it is the courage to continue that counts.

TOEKOMSPERSPECTIEF

Op dit moment ben ik Officier van de Wacht aan boord van HMS Daring. Na mijn plaatsing bij de *Royal Navy* wil ik TACCO worden op de NH-90. Ook wil ik graag een master Luchtvaarttechniek volgen aan de TU Delft.

PENSIOEN

Dat is iets voor later.

FAVORIEETE FILM

Down Periscope. Komische film over een marineofficier die het commando krijgt over een dieselelektrische onderzeeboot met een speciaal geselecteerde bemanning. Conclusie: *God, I love this job!*

KVMO

In het Marineblad staan geregeld interessante artikelen over ontwikkelingen binnen de Marine en ontwikkelingen in de wereld(politiek) waar we als marinepersoneel direct of indirect mee te maken hebben.

'EN MIJN SCRIPTIE IS...'

marineblad | juni 2015

**IN DEZE RUBRIEK PRESENTEREN PAS
AFGESTUDEERDE MARINEOFFICIEREN
HUN SCRIPTIE. DEZE KEER IS
DAT ROMARIO SPRUIT MET
ZIJN SCRIPTIE 'EEN OFF-ROAD
ROUTEBEREKENINGSMODEL IN
ARCGIS'.**

Naam: Romario Spruit
 Geboortedatum: 11-12-1989
 In dienst sinds: 18-08-2009
 Huidige rang en functie:
 ELNTMARNs, Secundair geplaatst
 Troop Commander van de Assault
 Engineers Troop van het 24ste
 Combat support Squadron

Scriptie downloaden?
 Ga naar www.kvmo.nl en
 vervolgens naar 'Marineblad'

HET ONDERWERP

De doelstelling van mijn onderzoek was 'Het ontwikkelen van een algemeen toepasbaar model in ArcGIS waarmee een routeberekening kan worden uitgevoerd waarbij rekening wordt gehouden met de terreinbegaanbaarheid van het voertuig.' ArcGIS is een computerprogramma van het bedrijf ESRI dat valt onder de noemer *Geografische Informatiesystemen* (GIS). Dit computerprogramma wordt door Defensie gebruikt bij het analyseren van geografische informatie en het produceren van kaarten.

HET ONDERZOEK

Het onderzoek heb ik uitgevoerd in opdracht van de afdeling Militaire Geografie van het Defensie Inlichtingen en Veiligheids Instituut (DIVI).

Met behulp van literatuuronderzoek is bepaald welke factoren van invloed zijn op de terreinbegaanbaarheid van een voertuig en wat de mogelijkheden zijn van ArcGIS bij het creëren van een routeberekeningsmodel. Vervolgens heb ik een generiek stappenplan opgesteld, dat gevolgd kan worden bij het creëren van routeberekeningsmodellen in ArcGIS. Van dit stappenplan heb ik vervolgens zelf gebruik gemaakt om een routeberekeningsmodel te creëren. Ik som hier kort de 5 stappen op, in de scriptie worden deze uitgebreid toegelicht en uitgewerkt.

- Stap 1** Verkrijgen van (geografische)informatie + geoprocessing. In deze stap wordt met geoprocessing voornamelijk georefereren bedoeld. Georefereren wil zeggen her-projecteren van de geografische informatie naar één kaartprojectiemethode.
- Stap 2** Het creëren van een waarden raster (*cost raster*). Om een routeberekening uit te kunnen voeren in ArcGIS heb ik gebruik gemaakt van de ingebouwde cost path analysis. Hiervoor is een waardenraster nodig. Het waardenraster heb ik gebaseerd op de weerstand die, in mijn geval een MB 290GD (voertuig), ondervindt bij het verplaatsen door het terrein.
- Stap 3** Het berekenen van een waarden afstand (*cost distance*) raster voor een bron cel. In deze stap berekent ArcGIS voor een willekeurige startpositie op de kaart de waardenafstand van iedere cel in relatie tot de startpositie.
- Stap 4** Het uitvoeren van de *cost path analysis*. In deze stap dient er een eindpositie te worden gekozen en zal ArcGIS de weg van de minste weerstand bepalen.
- Stap 5** Het weergeven van de route uitkomst. In de vijfde stap dient de route weergegeven te worden en kan deze bijvoorbeeld als track in een GPS-ontvanger worden geladen.

BETEKENIS VOOR KM

Het beschikken over een werkend en betrouwbaar *off-road* routeberekeningsmodel geeft de gebruiker de mogelijkheid om van paden af te wijken en een route in het terrein te bepalen, waarbij er rekening wordt gehouden met de begaanbaarheid voor het voertuig. Met een werkend model en geografische informatie die *up-to-date* wordt gehouden kan het vastlopen van voertuigen worden voorkomen.

Wat voor mij een eyeopener was tijdens mijn onderzoek zijn de toepassingsmogelijkheden die een GIS kan hebben op het operationele en tactische niveau. Momenteel wordt GIS voornamelijk gebruikt op het hogere niveau. De toepassingsmogelijkheden voor het Korps Mariniers zijn legio. Denk bijvoorbeeld aan het selecteren van landingstranden op basis van verschillende parameters.

Nieuwe secretaris KVMO: LTZ 2 OC (LD) Ronald Groen

Op 28 april jl. heeft Ronald Groen de functie van secretaris van de KVMO van Mark Heijligers overgenomen. In dit interview stelt hij zich voor en blikt hij vooruit.

Stel jezelf even voor.

'Mijn naam is Ronald Groen, officier Logistieke Dienst bij de Koninklijke Marine. Ik ben in 1987 geboren in Alkmaar. Na mijn VWO examen ben ik in 2005 in dienst gekomen bij de Koninklijke Marine als Adelborst voor Administratie. Na mijn studie op het KIM en de KMA ben ik in 2008 officier geworden. De jaren daarna heb ik verschillende ondersteunende walfuncties vervuld, zowel bij de Joost Dourlein- als bij de Van Ghentkazerne. Medio 2013 ben geplaatst als Toegevoegd Hoofd Logistieke Dienst aan boord van de Karel Doorman, met als hoogtepunt onze uitzending naar West- Afrika eind 2014.

Ik woon in Alkmaar samen met mijn vriendin Femke. Mijn hobby's zijn miniatuurbouw, lezen en reizen.'

Hoe ben je bij de KVMO terecht gekomen?

'Eind 2014 ben ik door een collega getipt dat de KVMO op zoek was naar een aflosser voor de functie van secretaris. Ik was op dat moment bezig mij te oriënteren op een nieuwe functie omdat ik medio 2015 zou vrijvallen. Ik heb contact opgenomen met de toenmalige secretaris om te informeren naar de inhoud en uitdagingen van de functie. Na het inlezen en een gesprek met de secretaris en met de voorzitter heb ik besloten om mijn interesse kenbaar te maken. Het proces is daarna in een stroomversnelling gekomen en de dag na de indienststelling van de Karel Doorman ben ik overgeplaatst naar de KVMO.'

Wat zijn je verwachtingen?

'Mijn verwachting is dat ik een leuke en uitdagende functie krijg. Een goede mogelijkheid om mijzelf verder als officier en persoon te ontwikkelen. Ik val, functioneel gezien, met mijn neus in de boter. Door de huidige ontwikkelingen in het arbeidsvoorwaardenoverleg zal ik de komende tijd niet om werk verlegen zitten.'

Wat hoop je te bereiken?

'Werving staat hoog op de agenda. Het is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend dat jonge (aspirant) officieren lid worden van de KVMO, terwijl deze groep voor zowel de vereniging als de marine de toekomst is. Verder wil ik, samen met andere jonge officieren, de activiteiten van de werkgroep Jongeren van de KVMO verder intensifiëren.'

Terugblik 4^e Maritime Shipping Game

Flexibeler, sneller en vooral veelzijdiger. Dat waren, in het kort, de aanbevelingen van de deelnemers aan de vierde KVMO Maritime Shipping Game, die op donderdag 21 mei jl. plaatsvond bij Thales in Delft. Thales stelde een ruimte ter beschikking, speciaal ingericht voor dit soort games.

en veelzijdig personeelsbestand, waarbij uitwisseling tussen defensie, onderzoek en industrie (de 'gouden driehoek') mogelijk moet zijn, zonder daarbij al te veel bureaucratische drempels op te werpen.

Een ander breed gedragen advies luidde om een begrotingssysteem te ontwerpen waarbij sneller

kan worden ingespeeld op snel veranderende technologie en waar ook ruimte is voor minder succesvolle innovaties. Met andere woorden, meer ruimte geven aan ondernemen binnen de eigen organisatie en dit begrotingstechnisch mogelijk maken.

Een interessante uitkomst, waarbij ook de KVMO een rol kan nemen om vanuit kansen te denken over hoe personeel flexibeler en veelzijdiger ingezet kan worden, met als doel het uitwisselen van kennis en ervaring.

De Werkgroep EA, bestaande uit Giel Venema, Philip de Koning, Leon Veenhuijzen en Hans Steensma, dankt de spelers voor hun spel en Thales voor de uitgebreide support!

Deze game, georganiseerd door de Werkgroep Elders Actieven, stond in het teken van innovatie in het maritieme domein. Onder leiding van SBN A.J. de Waard, KVMO lid en tijdens deze avond Game Commandant, werd in drie groepen gewerkt aan dit thema.

Dat dit aansprak bleek uit de grote groep deelnemers (25) en de diversiteit van de deelnemers. Actief dienende marineofficieren, reservisten, elders actieve marineofficieren, en post-actieve officieren waren aanwezig, maar ook mensen zonder directe link met de Koninklijke Marine.

Na compacte speelrondes vroeg de moderator van de avond, Hans Steensma, alle groepen een aanbeveling te doen aan Defensie om het innovatieproces te versterken. Een unaniem advies luidde om te zorgen voor een flexibel

KIM Alumni Vereniging

Openstelling KIM Alumni Vereniging voor actief dienenden

Met ingang van 2015 kunnen ook actief dienende officieren bij de Koninklijke Marine, die adelborst geweest zijn en minstens drie jaar bij de Koninklijke Marine gediend hebben, lid worden van de KIMav.

KIMav is landelijk gezien een van de grootste Alumni verenigingen die jaarlijks een aantal bijeenkomsten met, voor en door haar leden organiseert. De meest in het oog springende bijeenkomst is de Johan de

Witt lezing. Deze wordt ook dit jaar weer samen met de Stichting P3M georganiseerd op de openingsdag van de Wereldhavendagen te Rotterdam, 4 september 2015. Het thema van de JDW 15 is 'Sea Power Symposium: how smart is our Sea Power?'

KIMav heet mogelijke nieuwe leden van harte welkom! Via www.kimav.nl is verdere informatie te vinden.

Agenda KVMO 2015

Werkbezoeken hoofdbestuur

7 sept Kromhoutkazerne, Utrecht
26 okt Nieuwe Haven, Den Helder
30 nov Van Braam Houckgeestkazerne, Doorn

Houdt twitter, facebook, kvmo.nl en de Nieuwsbrieven KVMO in de gaten voor definitieve tijden en locaties.

Evenementen/vergaderingen

2 sept Maritiem Evenement
19 nov Ledenraad Koepel
 Officierenverenigingen GOV|MHB, Frederikkazerne, Den Haag

Zie ook kvmo.nl/kvmo-activiteiten voor een volledig overzicht en verdere informatie.

KVMO

Maritiem Evenement 2015

Op woensdag 2 september 2015 organiseert de KVMO voor haar postactieve leden het Maritiem Evenement 2015.

De dag wordt gehouden in Rotterdam en omgeving en begint met een ontvangst in de Johan de Witt-zaal van de Van Ghentkazerne in Rotterdam. Na de ontvangst stappen we in de bussen om op weg te gaan naar de Spido rondvaartboot Marco Polo, waar u wordt ontvangen met koffie en appelgebak. De vaartocht gaat via de Nieuwe Waterweg naar de Tweede Maasvlakte. Daar kan ervoor gekozen worden om bezoekerscentrum Futureland te bezoeken of aan boord te blijven en een uitgebreidere rondvaart te maken.

Natuurlijk maakt ook een lunch deel uit van het evenement, deze wordt genuttigd aan boord van de

Spido. De dag wordt afgesloten met een aperitief in de Van Ghentkazerne.

Het programma duurt van 09.30 tot 18.15 uur. De kosten van dit evenement bedragen € 25,00 p.p..

Aansluitend kan worden deelgenomen aan een Indisch buffet in de Van Ghentkazerne. De kosten hier van bedragen € 15,35 p.p. (incl. twee consumpties).

Aanmelden

De uitnodigingen zijn inmiddels verzonden. Aanmelding bij voorkeur via www.kvmo.nl, waar onder 'Activiteiten' het Maritiem Evenement is opgenomen. Op deze pagina staat een link waarmee u zich kunt aanmelden. Doe dit snel want vol=vol!

Bereikbaarheid KVMO tijdens zomerverlof

Tijdens de zomerverlofperiode juli/augustus is de bezetting van het kantoor van de KVMO beperkt. Het secretariaat is bereikbaar via info@kvmo.nl.

IN MEMORIAM

Het hoofdbestuur van de KVMO heeft de droeve plicht u in kennis te stellen van het overlijden van:

KTZV b.d. **C.G. Smits** († 6 juni 2015)
 KTZSD b.d. **G.Th. Vermeulen** († 22 mei 2015)
 KTZ Arts b.d. **H.J. Prins** († 4 mei 2015)
 Mevr. **A.A. Nieboer-van Wijk** († 29 april 2015), echtgenote van LTZT 2 OC b.d. E.A. Nieboer

KTZV b.d. **W.P. Boerop** († 23 april 2015)
 LTZSD 1 b.d. **R. van der Wal** († 23 april 2015)
 SBN b.d. **A.P.E.J.J. Besnard** († 20 april 2015)
 LTZ 1 b.d. **H.P.N.W.F. van Rijckevorsel** († 10 april 2015)
 LTZSD 1 b.d. **M. Baars** († 23 februari 2015)

Wij betuigen de nabestaanden onze deelneming en wensen hun veel sterkte toe

Afdelingsactiviteiten tweede helft 2015

AFDELING NOORD

7 juli **Postactieve bijeenkomsten**
 1 sept Locatie : Marineclub, Den Helder
 6 okt Aanvang : 17.30 uur
 3 nov
 1 dec

15 aug **Herdenking einde WOII, capitulatie Japan**
 Locatie : Monument 'Voor hen die vielen, Den Helder
 Aanvang : 11.00 uur

AFDELING MIDDEN

Zie www.kvmo.nl bij 'Activiteiten'

AFDELING ZUID

Sept **Evenement georganiseerd door de KVEO/Ons Leger**
 Locatie : n.o.t.g.
 Aanvang : n.o.t.g.

25 okt **Mosselmaaltijd (KVMO)**
 Locatie : de Merelhoeve
 Aanvang : 18.00 uur

19 nov **Borrel met lezing en diner (KVEO)**
 Locatie : de Merelhoeve
 Aanvang : 17.00 uur

11 dec **Traditioneel eindejaars diner, met live muziek (KVMO)**
 Locatie : de Merelhoeve
 Aanvang : 18.00 uur

Alle activiteiten staan open voor KVMO leden, ook als een andere vereniging de organisatie verzorgt. Voor vragen of nadere informatie over het programma kunt u mailen naar: KVMOZuid@aim.com

Correcties

In het artikel over autonome drones voor de Amerikaanse marine, Marineblad nr. 3 2015, wordt een aantal keer het woord 'vliegdekschip' gebruikt. Dit moet 'vliegkampschip' zijn. In de speech van de voorzitter KVMO bij de herdenking van het vergaan van Zr. Ms. Adder, in hetzelfde Marineblad, is de naam van de commandant van de rammonitor niet goed weergegeven. Deze had moeten luiden: Ernst Simon van der Aa.

DE DEADLINE VOOR HET AANLEVEREN VAN KOPIJ VOOR DE RUBRIEK KVMO-ZAKEN VOOR HET AUGUSTUSNUMMER IS 7 JULI 2015.

De Koninklijke Vereniging van Marineofficieren

KVMO

Ere-leden:
 KTZT b.d. ir. S.J.J. Hoffmann
 KOLMARN b.d. A.H.P. Knoppen
 KTZ b.d. L.J.M. Smit
 KTZA b.d. drs. T.G.D. Steenbeek

Hoofdbestuur:
 Voorzitter:
 KLTZ ing. M.E.M. de Natris
 Vice-voorzitter:
 KTZ mr. N.A. Woudstra
 Secretaris:
 LTZ 2 OC (LD) R. Groen
 Penningmeester:
 KLTZ (LD) H.M.J. van de Burgt

Namens Afdeling Noord
 LTKOLMARN T.A. van Dishoeck
Namens Afdeling Midden
 KLTZ ing. W.P. Groeneveld
Namens Afdeling Zuid
 KLTZ b.d. K.F.J. Henkelman
Namens Werkgroep Postactieven
 KTZ b.d. G.J. van der Zee, wnd
Namens Werkgroep Elders Actieven
 LTZ1 (LD) KMR M. Venema
Namens Werkgroep Jongeren
 vacature
Namens de Werkgroep Genderbeleid
 KLTZ M.A.W. Riemens

Afdelingsbesturen:
Noord:
 LTKOLMARN T.A. van Dishoeck
 KLTZ P.J. van Maurik
 KLTZ b.d. B. Fritzsche
 LTZ1 ing. R.A. Paarlberg
 LTZ 2 OC (TD) dr. ir. W.L. van Norden

Midden:
 KLTZ ing. W.P. Groeneveld
 KLTZ (TD) ir. J.J. Bleijs
 KLTZ b.d. J. de Jonge

Zuid:
 KLTZ b.d. K.F.J. Henkelman
 maj KL b.d. P. van der Laan
 KLTZ (SD) A.J. Zwiers
 KLTZA b.d. P.A. Brons
 (postactieven)
 KLTZ (TD) T.S. van Tongeren

Caribisch Gebied:
 KLTZ (LD) drs. P.J. van Roon

Adres secretariaat:
 Wassenaarseweg 2
 2596 CH Den Haag
 T : 070-3839504
 F : 070-3835911
 E : info@kvmo.nl
 W : www.kvmo.nl

De KVMO heeft een samenwerkingsverband met Onderlinge Bijstand (www.onderlingebijstand.nl). Voor nadere informatie of het verkrijgen van aanvraagformulieren kunt u contact opnemen met het secretariaat KVMO.

VETERANEN
INGEZET
IN DIENST
VAN DE VREDE

NEDERLANDSE VETERANENDAG

ZA 27 JUNI 2015 • DEN HAAG

VETERANENDAG.NL

Ministerie van Defensie

veteraneninstituut

metro

HTM

Monuta

Spersavers

UNIVÉ

Zorgzaam

THALES

D-DAY
OMNIVERSUM